

T.B.M.M.

(S.Sayısı : 693)

Güvenlik Soruşturması, Bazı Nedenlerle Görevlerine Son Verilen Kamu Personeli ile Kamu Görevine Alınmayanların Haklarının Geri Verilmesine İlişkin Kanun Tasarısı, Hatay Milletvekili Ali Uyar ve 2 Arkadaşınının 1402 Sayılı Kanun Gereğince Görevlerine Son Verilenlerin Görevlerine İadesi Hakkında Kanun Teklifi ve Adıyaman Milletvekili Celal Kürkoğlu'nun Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa Bir Ek Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Adalet, Millî Savunma, İçişleri ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/537, 2/384, 2/623)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/101-444/04020

19.4.1993

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınızda arzı Bakanlar Kurulunca 3.4.1993 tarihinde kararlaştırılan "Güvenlik Soruşturması, Bazı Nedenlerle Görevlerine Son Verilen Kamu Personeli ile Kamu Görevine Alınmayanların Haklarının Geri Verilmesine İlişkin Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

GENEL GEREKÇE

Bakanlıklar ile kamu kurumu ve kuruluşlarının gizlilik işlevli birimleri ile askerî, emniyet ve istihbarat teşkilatlarında gizlilik dereceli bilgiler üzerinde ve gizlilik dereceli yerlerde çalıştırılacaklarla göreve alınacak veya yer değiştirecek kamu personeli hakkındaki güvenlik soruşturması, 8.3.1990 tarihli ve 90/245 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulması kararlaştırılan ve 13.4.1990 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan Güvenlik Soruşturması Yönetmeliğine göre yapılmaktadır.

Söz konusu Yönetmelik herhangi bir kanuna dayanılarak çıkarılmamıştır.

Bakanlıklar ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarında ulusal güvenlik ve kamu düzeni açısından; gizlilik dereceli sayılan yerlerde çalıştırılacak ve gizlilik dereceli bilgilere nüfuz edecek kamu personeli hakkında yapılacak güvenlik soruşturması bu Tasarı ile ilk defa yasal bir baza oturtulmak istenmektedir.

Bu suretle, güvenlik soruşturmalarında keyfilğe son verilmiş olacaktır. Güvenlik Soruşturması Yönetmeliği gizlilik dereceli bilgiler üzerinde ve gizlilik dereceli yerlerde çalıştırılacakların yanında, göreve alınacak veya yer değiştirecek diğer kamu personeli hakkında da güvenlik soruşturması yapılmasını öngörmektedir. Bu durum ise güvenlik soruşturması yapılması ile güdülen amaçta da aşar mahiyet arz etmektedir.

Nitekim, 12.9.1980 sonrasında bakanlıklar ve kamu kurum ve kuruluşlarında açılan giriş sınavlarını kazanıp da haklarında yapılan güvenlik soruşturması sonucunda sakıncalı buldukları gerekçesiyle göreve veya işe alınmayanlar ile alındıktan sonra görevine veya işine son verilenler büyük bir haksızlığa uğramışlardır.

Bilindiği üzere, 12.9.1980 tarihinde Türk Silahlı Kuvvetlerinin ülke yönetimine el koymasından sonra 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununda yapılan değişiklikle sıkıyönetim komutanlarının istemi üzerine memurlar ile diğer kamu personeli ve işçilerin görevlerine ve işlerine yargı kararına dayanmaksızın veya haklarında soruşturma yapılmaksızın son verilmiş veya görev yerleri değiştirilmiştir. Bu tasarruflara karşı yargı yolu da kapatılmıştır.

Yine Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununda değişiklik yapan 13.11.1981 tarih ve 2559 sayılı Kanunla memurlar ve diğer kamu görevlileri emekliliklerini isteme zorunda bırakılmış, kanunun tanıdığı süre içinde emekliliklerini istemeyenler ise resen emekli edilmişlerdir.

1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununda yapılan değişiklikle, sıkıyönetim komutanlarıncı sakıncalı durumu görülmeyen bazı memurlar ile diğer kamu görevlilerinin ve işçilerin görevlerine ve işlerine dönmeleri sağlanmış ise de, görevlerine ve işlerine iade edilenler sayı itibarıyla azınlığı teşkil etmekte olup, kamu vicdanında bu konuda oluşan rahatsızlıklar giderilememiştir.

Sıkıyönetimin kalkmasından sonra açılan davalarla da soruna köklü bir çözüm de getirilememiştir.

Danıştayın, görevine veya işine son verilenlerin görev yaptıkları bölgede sıkıyönetimin kalkmasından sonra görevlerine ve işlerine dönebilmelerine olanak sağlayan Tevhidi İctihad Kararı üzerine de birçok memur ve diğer kamu görevlisi veya işçisi görevine veya işine dönebilmiş, ancak büyük bir kesim bu olanağı dahi bulamamıştır.

Bu hal, söz konusu tasarrufların kamu vicdanında tartışılır olmasını önleyememiştir. Bu tasarrufları Anayasa hükümleri ve personel rejiminin memurlar ve diğer kamu görevlilerine tanıdığı güvence ilkesi ile bağdaştırmak olanağı bulunmamaktadır.

1982 Anayasasının kabulünden sonra yapılan seçimler sonucu oluşan hükümetler döneminde bu soruna kısmın de olsa çözüm getirilmek istenmiş ise de; hazırlanan Tasarı Adalet ve Millî Savunma Komisyonlarından geçmiş, ancak kanunlaşma imkânı bulamamıştır.

20 Ekim 1991 tarihinde yapılan Milletvekili Genel Seçimlerinden sonra koalisyon hükümetinin oluşmasına olanak veren Ortak Hükümet Protokolü ile Türkiye Büyük Millet Meclisinde okunup onaylanan Hükümet programında;

“Günümüzün evrensel gelişmeleri ve ihtiyaçları ile AGİK süreci sonucu 20 Kasım 1990’da kabul edilen ve ülkemizin de katıldığı Paris Şartı ve yeni dünya düzeni içinde Dünya ile bütünleşebilmek için hukuk sistemimizin gözden geçirilerek, onu güncel ve evrensel hale getireceği”;

“Hükümetimizin 12 Eylül hukuku kalıntıları olarak nitelendirilebilecek, yasal düzenlemelerin, uygulamaların ve kısıtlamaların hızla yürürlükten kaldırılacağı, her alanda tam demokratik bir siyasî ortamı yaratmak gerekliliğine kesinlikle inandığı”;

“Yargı kararı olmadan yaratılan yasakların ve alınan hakların iadesi yoluna gidileceği, hoşgörü ve sosyal barışın toplumun bütün katmanlarına yayılacağı”

belirtilmiştir.

12.9.1980 askerî müdahalesinden sonra memurlar ve diğer kamu görevlileri ile işçiler hakkında yapılan söz konusu tasarruflar, uluslararası taahhütlerimize de aykırı düşmekte; ülkemizin Batı

ile bütünleşmesine engel teşkil ettiği gibi uluslararası kuruluşlarda ülkemiz aleyhine propaganda yapılmasına neden olmakta ve hatta bazı uluslararası teşekküllere katılmamıza engel olarak gösterilmektedir.

Ülkemizde toplumsal barışı sağlamak; kamu vicdanını rahatlatmak; katılımcı, çoğulcu ve tam demokratik bir ülke olmayı sağlamak için kamuoyuna yapılan taahhüt gereği olarak, 12 Eylül yönetimi tarafından haksız, yanlış ve hukukî dayanaktan yoksun bilgilerle görevlerine ve işlerine son verilen, görev veya iş yerleri değiştirilen memurlar ile diğer kamu görevlilerinin ve işçilerin yeniden göreve ve işlerine dönebilmelerini sağlamak; kamu personeli hakkında bir yönetmeliğe göre yapılmakta olan güvenlik soruşturmasını sağlıklı, doğru, adil ve yasal bir baza oturarak güvenlik soruşturması ile güdülen amaca ulaşmak, olağanüstü yönetimin türünü olarak 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununa eklenmiş olan hükmün amaca uygun bir şekilde değiştirilmesi ve vatandaşların temel haklarından biri olan seyahat özgürlüğünü insan haklarına aykırı biçimde yöneticilere geniş takdir yetkisi vererek kısıtlayan 5682 sayılı Pasaport Kanununun 22 nci maddesindeki ifadeyi yürürlükten kaldırmak amacıyla bu tasarı hazırlanmış bulunmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Bu madde hükmüne göre, bakanlıklar ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarında yetkili olmayan kişilerin bilgi sahibi olmaları halinde Devlet güvenliğinin, ulusal varlığın ve bütünlüğün, iç ve dış menfaatlerin zarar görebileceği veya tehlikeye düşebileceği bilgi ve belgelerin bulunduğu gizlilik işlevli birimler ile askerî, emniyet ve istihbarat teşkilatlarında çalıştırılacak ve gizlilik dereceli bilgilere nüfuz edecek kamu personeli hakkında güvenlik soruşturması yaptırabileceklerdir.

Madde 2. — 1 inci madde kapsamında kalan görevlere yeni alınacaklarla yer, sınıf veya kurum değirtirecek kamu personeli ile üst kademe yöneticiliklerine atanacak veya bulunduğu yerde başka görev alacak kamu personeli hakkında güvenlik soruşturması yapılmayacağı hüküm altına alınarak, bu durumlar için uygulamada doğabilecek tereddütlerin giderilmesi amaçlanmıştır.

Madde 3. — Gizlilik dereceli bilgi ve belgeler ile gizlilik dereceli yerlerin tanımı ve güvenlik soruşturmasını yapacak merciler ile bunun usul ve esaslarının ve üst kademe yöneticilerinin kimler olacağıın yönetmelikle düzenlenmesi öngörülmüştür.

Madde 4. — Değiştirilen fıkrada yapılan değişiklikle, sıkıyönetim komutanlarının, bölgelelerinde genel güvenlik, asayiş ve kamu düzeni açısından çalışmaları sakıncalı görülen veya hizmetleri yararlı olmayan kamu personelinin statülerine göre sıkıyönetim bölgesi dışına atandırılma veya sıkıyönetim bölgesi dışına atandırılmak üzere görevden uzaklaştırma istemlerinin ilgili kurum ve organlarca derhal yerine getirilmesi öngörülmüştür.

Mahallî idarelerde çalışanlar ise; sıkıyönetim komutanlarının yukarıdaki fıkradaki nedenlerle görevden uzaklaştırma istemleri mahallî idarî yetkililerince derhal yerine getirilecektir. Bu şekilde görevden uzaklaştırılan mahallî idare çalışanları sıkıyönetim bölgesi dışındaki diğer kamu kurum ve kuruluşları ile mahallî idarelerde görev ve iş bulmaları ve bu idarelerin ilgiliyi görev ve işe almayı istemeleri halinde, mahallî idare yetkililerince görevden uzaklaştırma kararı derhal kaldırılacak ve bunların atamaları öncelikle yapılacaktır.

Görevden uzaklaştırılanların aylık ve ödemeleri hakkında ilgili olduğu mevzuat hükümleri uygulanacaktır.

Madde 5. — 5682 sayılı Pasaport Kanununun 22 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Memleketten ayrılmalarında genel güvenlik bakımından mahsur bulunduğu İçişleri Bakanlığınca

tespit edilenlere” ifadesi çok soyut olup, kişilerin temel hak ve özgürlüklerinden olan seyahat özgürlüğünün amacı dışında kısıtlama olanağı verdiğinden yürürlükten kaldırılmaktadır.

Geçici Madde 1. — Maddede, 12.9.1980 tarihinden sonra bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarında açılan kamu görevine ve işçiliğe giriş sınavını kazananlardan haklarında yapılan güvenlik soruşturması sonucunda sakıncalı olduğunun bildirilmesi nedeniyle göreve ve işe alınmayanlar ile alındıktan sonra görevine ve işine son verilenlerin bu görev ve işlere veya eşdeğer görev ve işlere alınma esasları gösterilmektedir.

Geçici Madde 2. — 12.9.1980 tarihinden itibaren 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununa göre sıkıyönetim komutanlıklarının istemleri üzerine bir daha kamu hizmetlerinde çalıştırılmamak üzere görevlerine son verilenlerin ilk kez kamu görevine alındıkları tarihte bu görev için ilgili mevzuatında veya toplu iş sözleşmelerinde öngörülen niteliklerin kaybedilmemiş olması ve 1.1.1993 tarihine kadar kurumlarına başvurmuş olupta göreve ve işe alınmamış bulunmaları koşuluyla ve bu Kanun yürürlük tarihinden itibaren bir yıl içinde başvuruları halinde görevlerine son verildiği tarihte almakta oldukları aylık derecesine eşit derecenin aynı kademesinden, ayrıldıkları yerdeki eski görevlerine veya eski görevlerine eşdeğer bir göreve başvurma tarihinden itibaren 60 gün içinde iade edilmeleri hüküm altına alınmaktadır. Görevlerine son verildiği tarih ile görevlerine veya eşdeğer göreve iade edildikleri tarih arasında açıkta geçen sürelerin ilgili mevzuatına göre hizmetlerinde veya mesleklerinde geçmiş sayılması öngörülmektedir. Bu şekilde değerlendirilen hizmet süreleri emekli kesenekleri ve sigorta primleri ilgili mevzuatına göre ödenmek suretiyle emeklilik yönünden de değerlendirilecektir. Ancak bu dönem içinde sosyal güvenlik kuruluşlarından birine bağlı olarak geçen sürelerle ait kesenek ve karşılıkların ödenmemesi öngörülmüştür.

Bu durumda olanlara açıkta geçirdikleri sürelerle ait aylık ve yan ödeme ile diğer özlük hakları ödenecektir. Ancak, ödeme yapılan dönemde kamu veya özel teşebbüsten elde edilmiş gelirler ödenecek miktardan düşülecektir.

Geçici Madde 3. — Sıkıyönetim komutanlarının istemleri üzerine görevlerine veya işlerine son verilmiş olup da, sıkıyönetim komutanlarınca durumları yeniden incelenip kamu hizmetlerinde görevlendirilmeleri uygun görülenlerden görevlerine başlatılanlarla yargı kararlarına dayalı olarak görevlerine iade edilenlere 2 nci maddedeki esaslar dairesinde aylık ve yan ödemelerle diğer özlük haklarının ödenmesi ve değerlendirilmemiş olan sürelerin emeklilik yönünden değerlendirilmeleri hüküm altına alınmıştır.

Geçici Madde 4. — Sıkıyönetim komutanlarının istemleri üzerine görev yerleri ve sınıfları değiştirilenlere 1.1.1993 tarihine kadar kurumlarına başvuranlara eski görevlerine dönebilme imkânı getirilmektedir. Bunlardan meslekleri dışında başka görevlere atanmaların bu görevlerde geçirdikleri süreler mesleklerinde geçmiş sayılmaktadır. Bu şekilde eski görevlerine iade edilenlerin aylık ve özlük hakları bakımından uğradıkları kayıpların da 2 nci madde esasları çerçevesinde giderilmesi öngörülmektedir.

Yeni kurumlarından istifa veya emeklilik nedeniyle ayrılmış olanların da başvurmaları halinde maddedeki esaslara göre eski görevlerine veya aynı yerdeki eşdeğer görevlere dönmelerine ve yeniden T. C. Emekli Sandığı ile ilgilendirilmelerine imkân sağlanmaktadır.

Geçici Madde 5. — Sıkıyönetim komutanlarının istemi veya ilgili mevzuatına göre resen emekliye sevk edilmişler ile 13.11.1981 tarihli ve 2559 sayılı Kanunun ek geçici 2 nci maddesine göre resen emekli edilenlere kamu hizmetlerine girmek için mevzuatta öngörülen nitelikleri taşımak ve emeklilik yaş haddini aşmamak ve 1.1.1993 tarihine kadar kurumlarına başvurmuş olmak koşuluyla eski görevlerine veya eşdeğer bir göreve dönebilmeleri olanağı getirilmektedir.

Bu suretle eski görevlerine veya eşdeğer bir göreve iade edilenlerin resen emekliye ayrıldıkları tarih ile Kanunun yayımı tarihi arasında geçen süreleri, keseneklerinin kendilerince; karşılıklarının da kurumlarınca ödenmesi koşuluyla emeklilik yönünden eski derecelerinde değerlendirilecek, ancak bunlara değerlendirilen sürelerle ilişkin olarak aylık ve ikramiye farkı ödenmeyecektir.

Geçici Madde 6. — 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 23 üncü maddesi ile Türk Ceza Kanununun 140, 141, 142 ve 163 üncü maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır. Bu suretle bu maddelerde sayılan fiiller suç olmaktan çıkartılmıştır.

Bu maddelerin yürürlükten kaldırılmasından önce bu fiillerden dolayı yargılanarak mahkûm olmaları nedeniyle görevlerine son verilen memurlar ve diğer kamu görevlileri ile toplu iş sözleşmesi hükümlerine göre iş sözleşmeleri feshedilmiş olan işçilerden öngörülen sürede başvurularının sonradan göreve alınmalarına engel teşkil edecek bir ceza ile mahkûm olmamak koşuluyla eski görev yerindeki görevlerine veya eşdeğer bir göreve alınmaları zorunluluğu getirilmektedir. Mahkûm olsun veya olmasın hakkında bu eylemlerden dolayı disiplin cezası verilmiş olanların disiplin cezaları da bütün sonuçlarıyla affedilmektedir. Ancak, bu durumda olanların açıkta geçen süreleri için herhangi bir ödeme yapılmayacak ve bu süreleri değerlendirilmeyecektir.

Geçici Madde 7. — Güvenlik soruşturması sonucu veya sıkıyönetim komutanlarının istemi üzerine haklarında olumsuz içerikli belge veya sakıncalı olduklarına ilişkin kayıtlar düşülenlerin bu belge ve kayıtlarının hükümsüz kılınması ve özlük dosyalarından çıkarılması, bu konuda ilgili kurumlarda bulunan ve adli sicil kayıtları dışında kalan kayıt ve fişlerin işlemden kaldırılması ve yok edilmesi öngörülmektedir.

Geçici Madde 8. — Emniyet teşkilatının özelliği ve hizmet gerekleri gözönüne alınarak emniyet mensuplarının bu Kanunun geçici maddeleri hükümlerine göre, görevlerine son verildiği veya resen emekli edildikleri tarihteki rütbe, meslek derecesi ve görev unvanını aşmamak koşuluyla eski görevlerine veya eşdeğer bir göreve iade edilmesi öngörülmektedir. Ancak bu Kanunun geçici maddeleri hükümlerinin tanıdığı malî ve sosyal haklardan yararlanmada bir sınırlama yapılmamıştır. Bunlar Kanunun tanıdığı malî ve sosyal haklardan aynen yararlanacaklardır.

Geçici Madde 9. — Bu Kanunun geçici maddeleri hükümlerinin Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli asker ve sivil personel hakkında uygulanmaması öngörülmektedir.

Ancak, 1402 sayılı yasaya göre görev ve işlerine son verilen Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli asker ve sivil personelin bu görev ve işleri dışında diğer kamu kurumu ve kuruluşlarında işe girmeleri halinde görevine veya işine son verildiği tarih ile işe ve göreve girdikleri tarih arasında emeklilik, aylık, yan ödeme ve özlük hakları bakımından geçici 2 nci madde hükümleri uygulanacaktır.

Geçici Madde 10. — Bu maddede bu kanunun uygulanması sebebiyle ortaya çıkacak kadro ihtiyacının karşılanması için 24 500 adet kamu görevlileri, 5 000 adette kamuda çalışan işçiler için alınmaktadır.

Bu kadroların kullanım esas ve usullerinin Bakanlar Kurulu kararı ile tespiti öngörülmektedir.

Geçici Madde 11. — 3 üncü maddedeki Yönetmeliğin, Kanunun yürürlük tahinden itibaren altı ay içinde çıkarılması ve yönetmelik hükümleri yürürlüğe girinceye kadar eski yönetmelik hükümlerinin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanması öngörülmektedir.

Madde 6. — Yürürlükle ilgilidir.

Madde 7. — Yürütme ile ilgilidir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1402'liklerle İlgili Kanun Teklifimiz gerekçesi ile birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımızla arz ederiz.

Doç. Dr. Ali Uyar

Sinan Yerlikaya

Mustafa Doğan

Hatay

Tunceli

Gaziantep

GEREKÇE

Bu Yasa Teklifi Danıştay kararına rağmen görevlerine dönemeyen kamu görevlilerinin öntündeki engelleri kaldırmak için verdik. Bilindiği gibi Danıştay ve İdare Mahkemeleri; 1402'likler olarak bilinen kamu görevlilerinin, tekrar görevlerine dönmelerine karar vermiştir. Lakin bu vatandaşlarımızın büyük bir kısmı bu kararlara rağmen işlerine dönememiştir. Çünkü, işyerlerine gittikleri zaman "Kadro yok" sözü ile karşılaşmaktadırlar. Yanı sıra işe başlayanlarında Sıkıyönetim süresince geçen süreleri intibaklarına sayılmamaktadır.

Bir hukuk ayıbı ve insanlık suçu olan bu uygulamanın bir an önce kaldırılması demokratikleşme ve insan hakları önündeki engelleri kaldırmayı temel amaç edinmiş hükümetimizin yerinde bir kararı olacaktır. Bu yasanın bir an önce kanunlaşması binlerce aileyi sevindirecek, hukuk devletinin gerektirdiği karar alınmış olacaktır. Zira 1402 sayılı yasa uyarınca görevine son verilenlerin yapılan uygulamanın hiç bir haklı gerekçesi olmadığı afaki ithamlarla ve ihbarlarla tutuklanıp görevlerine son verildiği yargı kararıyla ortaya çıkmıştır.

Hatta uygulamaların bir bölümünü de bizzat sıkıyönetim mahkemeleri kaldırmıştır. Hatta göreve iade etmiştir. Ne var ki bu olumlu kararlara rağmen bu insanların maaşları ödenmemiş, özlük hakları verilmemiştir.

Bu şekilde görevlerine iade edilenler o günün siyasî koşulları nedeni ile yargı yoluna başvuramadılar.

Hükümetin Resmî Gazete de çıkan en son kararı ile sıkıyönetimin kalktığı tarihten itibaren yapılan uygulamalara kesin çözüm getirdiği halde sıkıyönetim dönemi ile ilgili çözüm getirilememiştir.

Bu nedenle hiç bir haklı gerekçesi olmayan, büyük bir haksızlık örneği teşkil eden ve göreve dönmelerinde mahkemece bir şakıncası olmayan, 1402'lik olarak adlandırılan kamu görevlilerinin görevlerine iadesi özlük haklarının ve maaşlarının verilmesi, geçen sürenin emeklilik ve intibaklarından da sayılması çok isabetli olacaktır.

HATAY MİLLETVEKİLİ ALİ UYAR VE 2 ARKADAŞININ KANUN TEKLİFİ

MADDE 1. — 1402 sayılı Yasa gereğince görevine son verilenlerden, memurluk yapmaları mahkemece sakıncalı görülmeyenler, mahkeme kararı aranmaksızın görevlerine iade edilir.

MADDE 2. — Görevlerine son verildiği günden, Kanunun yürürlüğe giriş tarihine kadar geçen süre emekliliklerine sayılır, intibakları yapılır, her türlü özlük hakları ile maaşları kendilerine ödenir.

MADDE 3. — Bu Kanun Yayımlı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Adalet Komisyonunun Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

Sayı : 2/384

Karar No. : 7

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Hatay Milletvekili Ali Uyar ve 2 Arkadaşının; 1402 Sayılı Kanun Gereğince Görevlerine Son Verilenlerin Görevlerine İadesi Hakkında Kanun Teklifi Adalet ve Maliye ve Gümrük Bakanlıkları temsilcilerinin de katılmalarıyla Komisyonumuzca incelenip görüşüldü.

Teklifte, 1402 sayılı Kanun gereğince görevine son verilenlerden herhangi bir nedenle görevine iade edilmeyenlerin, mahkeme kararı aranmaksızın görevlerine iade edilmesi ve görevlerine son verildiği günden, Kanunun yürürlüğe giriş tarihine kadar geçen sürenin emekliliklerine sayılması ve her türlü özlük haklarının kendilerine verilmesi öngörülmektedir.

Bilindiği gibi, Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulunun 7.12.1989 tarihli ve Esas No. : 1988/6, Karar No. : 1989/4 sayılı kararında, 1402 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin 2766 sayılı Kanun ile değişik son fıkrasında yer alan "... bir daha kamu hizmetlerinde çalıştırılmazlar" hükmünün sıkıyönetim süresi ile sınırlı bir tedbir olması dolayısıyla, sıkıyönetim komutanlarının istekleri üzerine işlerine son verilen memurların, diğer kamu görevlilerinin ve kamu hizmetlerinde görevli işçilerin, ilk kez kamu görevlerine girdikleri tarihte bu görev için kanun ve yönetmeliklerde öngörülen nitelikleri kaybetmemiş olmaları şartıyla işlerine son verildiği bölgede sıkıyönetim kalktıktan sonra, kurumlarınca eski görevlerine iade edilmeleri gerekeceğine karar verilmiştir.

Bu karar üzerine, yayımlanan 123 seri No'lu Devlet Memurları Kanunu Genel Tebliğinde, 1402 sayılı Kanun uyarınca görevlerine son verilen personelden ilk kez kamu görevlerine girdikleri tarihte eski görevleri için öngörülen nitelikleri kaybetmemiş olanların görevlerine iade edilmeleri gerektiği bildirilmiştir.

Gerekli şartları taşıdığı halde görevlerine dönmeyen personel varsa bu yasal bir engel olduğundan değil, ilgililerin görevlerine dönmek istemeyişlerindedir.

Diğer taraftan, aylık, bir kadroya dayalı olarak fiilen yapılan görev karşılığı bir ödemedir. Genel kural bu olmakla birlikte yargı organlarınınca tazminata hükmedilmesi halinde, fiilen görev yapılmıyorsa da görev yapılmayan sürelerle ilişkin aylıklar tazminat şeklinde ödenebilmektedir. 1402 sayılı Kanun uyarınca görevlerine son verilen personel hakkında verilmiş bulunan yargı kararlarının, 1050 sayılı Kanunun 93 üncü maddesi hükmü gözönünde bulundurularak görev talep edildiği tarihten geriye doğru 5 yılı geçmemek ve sıkıyönetimin kaldığı tarihten önceki bir tarihi kapsamak üzere özlük haklarının ödeneceği yolunda olması nedeniyle yukarıda sözü edilen 123 Seri No'lu Tebliğde yargı kararı aranmaksızın sadece bu döneme ilişkin ödemelerin yapılacağı belirtilmiştir.

Yukarıda açıklanan nedenlerle sözkonusu teklif Komisyonumuzca uygun mütalaa edilememiş ve maddelerine geçilmeden reddedilmesine oyçokluğu ile karar verilmiştir.

Raporumuz Plan ve Bütçe Komisyonuna sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Cemal Şahin</i>	<i>Ali Yalçın Öğütcan</i>	<i>Bahattin Elçi</i>
Çorum	Adana	Bayburt
Kâtip	Üye	Üye
<i>Ali Rıza Gönül</i>	<i>Baki Tuğ</i>	<i>Elaattin Elmas</i>
Aydın	Ankara	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Halil Orhan Ergüder</i>	<i>Ahmet Dökülmez</i>	<i>Murat Başesgioğlu</i>
İstanbul	Kahramanmaraş	Kastamonu
Üye	Üye	Üye
<i>Hasan Afşar</i>	<i>H. Cavit Erdemir</i>	<i>Mustafa Yılmaz</i>
Konya	Kütahya	Malatya
Üye	Üye	Üye
<i>Nevzat Ercan</i>	<i>Mehmet Fevzi Şihanhoğlu</i>	<i>V. Sinan Yerlikaya</i>
Sakarya	Şanlıurfa	Tunceli
		(Muhalfim)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa bir ek geçici madde eklenmesi hakkında kanun teklifim ekte sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını, arz ederim.

Saygılarımla.

Celal Kürkoğlu

Adıyaman

GENEL GEREKÇE

Çağımızda insanlığın ortak değeri haline gelmiş olan “demokratik hukuk devleti”nin en temel yapıtaşı, devlet gücünü ellerinde bulunduranların uygulamalarına karşı bireylerin geçerli hukuksal güvencelerle donatılmalarıdır. Uyruklarına bu güvenceleri sağlamayan devlet, demokratik hukuk devleti olarak adlandırılmaz.

Türkiye’de 12 Eylül 1980 darbesiyle başlayan sürecin, temel insan hakları ve devlet-birey ilişkileri açısından en temel sonucu, hukuksal sistemin insanlar için güvence kaynağı olmaktan çıkarılmasıdır. Darbeyle başlayan ara dönemde temel hak ve özgürlüklerin hiçbir işlerliği olmamış, parlamento dahi bu uygulamalardan kapatılarak nasibini almış; anayasal sivil dönemde ise, yurttaşlar, iktidar gücü karşısında hukuk devletinde varolması gereken güvencelerden yoksun kalmışlardır. Bu nedendir ki, Anayasa ve Anayasa’nın tanımladığı yasa düzeni, (Hukuk düzeni değil), devlet gücüne karşı yurttaşı koruyan değil, bireye karşı devleti dizginsiz bırakan bir Anayasa olarak toplum vicdanında mahkum olmuş ve savunucusuz kalmıştır.

Ülkemizde bugün demokratik hukuk devletini kurma ihtiyacı öylesine derindir ki, aradan 11 yıl geçmesine karşın, genel seçimler sırasında siyasal partiler, 12 Eylül’ün devlet ve toplum yaşamında yolaçtığı tahribatın ve bu dönemde yapılmış haksızlıkların giderilmesine özel bir önem vermişlerdir. Nihayet, seçim sonrasında kurulan hükümetin programında, Türkiye’nin çağdaş, demokratik bir sivil toplum anayasasına olan ihtiyacının altı çizilerek, bunun için “12 Eylül hukuk kalıntıları” olarak nitelendirilen yasal düzenlemeler, uygulamalar ve kısıtlamaların süratle yürürlükten kaldırılacağı vurgulanmıştır. Hükümet programı bu haliyle TBMM’den üçte ikiye yakın çoğunlukla kabul edilmiş ve toplumun 12 Eylül hukuku kalıntılarından arındırılması, seçmenlerden sonra TBMM’nin de siyasî iradesi haline gelmiştir.

Bu siyasî irade doğrultusunda yapılması düşünülen zorunlu ve ivedi düzenlemeler, en ayrıntılı ifadesini, hükümet programına kaynaklık eden koalisyon protokolü ekindeki “Demokratikleşme” başlıklı belgede bulunmaktadır. “İyi niyet belgesi değil, senet” olarak kamuoyuna açıklanan demokratikleşme paketinde “hukukun temel ve evrensel ilkeleri, vatandaşın hak ve adalet duygusuyla bağdaşmayan uygulamaların ortadan kaldırılması” ve hukuk devletinin ihyası için yapılacak düzenlemeler arasında, “1402 sayılı yasa ile, yargı kararı olmaksızın görevine son verilen kamu görevlilerinin görevlerine dönmeleri sağlanacaktır” denilmektedir.

Kısaca “1402’likler” olarak adlandırılan bu kesim, yargı kararı olmaksızın sıkıyönetim komutanları tarafından görevlerine son verilen sivil kamu görevlilerinden oluşmaktadır. Esasen, bu kesimin uğradığı haksızlıkların giderilmesiyle ilgili hukuksal süreçler sonuç aşamasına gelmiştir. Örneğin, Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulu, 7 Aralık 1989 tarihinde aldığı ve 9 Şubat 1990 tarihli Resmî Gazetede yayımlanan kararında, “Sıkıyönetim komutanlarının istemi üzerine görevlerine son verilen kamu personeli ile ilgili olarak, 1402 Sayılı Yasa’nın (Bir daha kamu görevinde

çalıştırılmazlar) hükmünün sıkıyönetim kalktıktan sonra, ilk kez kamu görevine girdikleri tarihte bu görev için yasa ve yönetmeliklerde öngörülen nitelikleri kaybetmemiş olmak koşuluyla eski görevlerine iade edilmeleri gerektiği” kararına varmıştır.

Keza Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulu, 28 Şubat 1991 tarihinde aldığı ve 18 Haziran 1991 tarihli Resmî Gazetede yayımlanan kararıyla da, 1402’liklerle ilgili davalarda idarenin haksız idarî işlemi savunmak için öne sürdüğü Anayasa Düzeni Hakkındaki Kanun ve Anayasanın geçici 15 inci maddesiyle ilgili tartışmayı bitirmiştir. Kararda şöyle denilmektedir.

“Anayasanın geçici 15 inci maddesinde, 2324 sayılı Anayasa Düzeni Hakkındaki Kanunun yürürlükten kalkmasından sonra, 12 Eylül 1980-7 Aralık 1983 tarihleri arasında alınan Bakanlar Kurulu kararları ve diğer idarî işlemlerin idarî yargı denetimini engelleyici hiçbir hüküm bulunmadığından uygulama işlemleri üzerine bu kararlar konu edilerek açılan davaların esastan incelenmesi gerekeceğinden, içtihadın birleştirilmesine karar verildi.”

Danıştay İçtihatları Birleşme Kurulunun bu kararı, gerek Hükümet Programındaki vaad açısından dan ve gerekse yasa önerimizde giderilmesi istenen haksızlık açısından özel bir önem taşımaktadır.

Özetlemek gerekirse :

1402’liklerin uğradığı haksızlık hukukî zeminde çözüme kavuşmuş ve bu haksızlığın giderilmesi için idareye düşen, Danıştay kararlarını uygulamaktan ibarettir. Ne var ki, 12 Eylül 1980’den sonra, mahkeme kararına dayanılmaksızın görevlerine son verilenler “1402’likler” olarak ifade edilen sivil kamu görevlilerinden ibaret değildir. Bu dönemde, Millî Savunma Bakanlığının bir yazılı soru önergesi dolayısıyla TBMM Başkanlığına bildirdiğine göre, 397 subay, 176 astsubay ve 447 askerî öğrenci, haklarında bir mahkeme kararı bulunmadığı halde, hizmete ilişkin bir kusurlarından söz edilmeksizin, salt, taşdıkları görüşlerin “yasadışı” olabileceği varsayılarak Türk Silahlı Kuvvetlerinden (TSK) çıkarılmışlardır. Bu insanlar, Hükümet Programında kökütün kazanacağı vaadedilen işkence koşullarında sorgulanmışlar ve maalesef, J. Teğmeni Ahmet Erdoğan, sorgu sürecinin yol açtığı ruhsal çöküntü içerisinde Mamak Cezaevinde intihar ederek yaşamına son vermiştir. Sıkıyönetim mahkemelerinde uzun yıllar süren yargılamalarda ise, tespit edilebildiği kadarıyla sadece 3 subay hakkında mahkumiyet kararı verilmiştir.

“1402’likler” olarak adlandırılan sivil kamu görevlilerinin uğradığı haksızlık, hukukî zeminde olumlu bir çözüme kavuşmuştur, ancak, askerî kesim kamu görevlilerinin uğradığı haksızlığı hukukî zeminde gidermek mümkün olmamıştır. Danıştay İçtihadları Birleşme Kurulunun sivil kamu görevlileriyle ilgili kararlarına rağmen, Askerî Yüksek İdare Mahkemesi, subaylar hakkındaki resen emeklilik işlemlerinin iptali için açılan davaları, Anayasa Düzeni Hakkındaki Kanunu ve Anayasanın Yüksek Askerî Şura kararlarını yargı denetimi dışında tutan 125 inci maddesini gerekçe göstererek, esasa girmeden reddetmiştir. Böylece, iç hukuk yolları tükendiğinden, bu insanlar, uğradıkları haksızlığı, Türkiye’nin imza koyduğu anlaşmalar gereği, uluslararası yargı yerlerine götürme tercihiyle başbaşa kalmışlar ve olay, TBMM’nin devreye girmesini gerektiren bir boyut kazanmıştır. Bu noktada, TBMM’nin, 90 yıl önceki Fransa’da haksızlığa uğradığı 12 yıl sonra anlaşılabilen Dreyfus’a haklarını iade eden Fransız Parlamentosunun gösterdiği duyarlılığın gerisinde kalmaması doğal bir beklentidir. Demokratik hukuk devletinin ihyası için ülkenin 12 Eylül huku kalıntılarında arındırılması yolundaki siyasî iradeyi benimseyen TBMM, bu beklentiye cevap vermek durumundadır. Zira, demokratik hukuk devleti, ancak, uyruklularının ona güvenmeleriyle ayakta kalır.

MADDE GEREKÇELERİ

1. Sözü edilen haksızlığın, uluslararası yargı yerlerine götürülmesine gerek kalmadan giderilmesinin temel adımı, idarî yargı denetimi yapılamayan re'sen emeklilik işlemlerinin tüm sonuçlarıyla birlikte yürürlükten kaldırılmasıdır. Çünkü, bu insanlar 12 Eylül 1980 tarihinde başlayan olağanüstü dönemin koşulları içinde, haklarında kesinleşmiş bir mahkumiyet hükmü bulunmadığı halde, "tutum ve davranışlarıyla yasadışı görüşleri benimsediğinin anlaşıldığı" iddiasıyla, Subay Sicil Yönetmeliğinin 99/e ve 100 üncü, Astsubay Sicil Yönetmeliğinin 53/e ve 54 üncü maddelerine göre TSK'den çıkarılmışlar ve haklarında, re'sen emeklilikle ilgili TSK Personel Yasası'nın 50/c ve Emekli Sandığı Yasası'nın 39/c maddeleri uygulanmıştır. Yapılan işlem kendi yazılı kuralları içinde bile haksızdır. İlgili yönetmeliklerde, ilk sicil amirinden başlayarak aşağıdan yukarıya doğru düzenlenecek sicillere göre TSK'dan çıkarma kararının verilebileceği belirtilmişken, uygulamada, önce üçlü kararname yöntemiyle ayırma kararı verilmiş ve siciller daha sonra bu karar doğrultusunda düzenlenmiştir. Söz konusu üçlü kararnamelerin Resmî Gazetede yayımlanmamaları ayrı bir vakıdır. Yapılan idarî işleme karşı idarî yargı yolunun kapatılması ise, bütünüyle keyfiliktir ve Anayasanın eşitlik ilkesiyle kesin bir çelişkidir. Yasadışı görüş ve faaliyet suçlamasıyla sıkıyönetim mahkemelerinde yapılan yargılamanın beraatle sonuçlanması bir yana TBMM'nin TCK'nun 140, 141, 142 ve 163 üncü maddelerini yürürlükten kaldırmasından sonra, varsayılan birtakım görüşler nedeniyle insanları işten atmak gibi bir haksızlığı orta yerde bırakmak, adalet duygusuyla bağdaşmaz. Bu nedenle, 12 Eylül 1980'den sonra anılan şekilde işine son verilen askerî personel hakkındaki resen emeklilik işlemlerinin tüm sonuçlarıyla birlikte yürürlükten kaldırılması bir zorunluluktur.

a) Resen emeklilik işlemlerinin kaldırılması, özlük haklarının herhangi bir kayba meydan vermeden iadesini gerektirecektir. Nitekim, 1402'liklerle ilgili uygulamada, mahkeme kararıyla göreve iade edilen personele tüm özlük hakları yasal faiziyle birlikte iade edilmekte ve bu kişiler, emsalleriyle aynı derece ve kademeye getirilmektedir.

b) Resen emekliye sevk edilen askerî personelin uzun süre TSK'dan ayrı kalmış olmaları nedeniyle, görevin gerektirdiği nitelikleri büyük ölçüde yitirmiş olmaları doğaldır. Ancak, ilgili kuvvet komutanlıkları ve Jandarma Genel Komutanlığının yapacağı inceleme sonunda, göreve devam edebilecekleri anlaşılanların, TSK'nın ihtiyaç duyduğu alanlarda istihdam edilmeleri yararlı olacaktır. Çünkü, bir subay ve astsubayın yetiştirilmesi kolay değildir. Kaldı ki, yeniden yapılanma çabasındaki TSK, geçmişte haksız bir muameleye maruz kalmış bu insanlara ihtiyaç duyuyor olabilir ve karşılıklı rıza ile göreve iade, bir ihtiyaca cevap verebilir.

c) Resen emeklilik işleminin kaldırılmasına karşın, nitelik yönünden TSK'da yeniden istihdam edilemeyecekleri anlaşılan personelden, toptan ödeme yoluyla tasfiye edilmiş hizmetlerini ihya ettikten sonra emeklilik için yeterli hizmet süresine sahip olanların emsalleriyle aynı derece ve kademe üzerinden Emekli Sandığı Yasası hükümlerine göre emekliye ayrılmaları tabii bir haktır.

Emeklilik için hizmet süresi yetersiz olanlara ise, istemde bulunmaları halinde, eksik kalan süreye için borçlanarak ya da idarenin göstereceği başka bir kamu görevinde çalışarak, emsalleriyle aynı tarihte emekli olma hakkı verilmiştir. Bu, kendilerinin yolaçmadığı bir haksızlığı gidermenin tabii gereğidir.

Bu noktada, 27 Mayıs 1960 müdahalesinden sonra, Millî Birlik Komitesi (MBK) tarafından, 42 sayılı yasa ile resen emekliye sevk edilen askerî personelin uğradığı mağduriyetin giderilmesi için T.C. hükümetlerinin ve TBMM'nin gösterdiği çabaları anımsatmak yararlı olacaktır.

42 sayılı yasa ve geçici hükümleri, 2 Ağustos 1960 tarihi ile 3 Kasım 1961 tarihleri arasında kendi istekleriyle ya da resen emekliye sevkedilen askerî personel için, 25 yıllık fiili hizmet süresi koşulu aranmadan emeklilik işlemi yapılmasını (Geçici madde 1); fiilî ve itibarî hizmet süresi 25 yıldan az olanların da 25 yıl hizmet etmiş gibi emekli aylığına bağlanmasını öngörmüştür (Geçici madde : 5).

Çoğunluk binbaşı, yarbay, albay rütbesindeki 42 sayılı yasa mağdurlarının emekli aylıkları 26 Haziran 1973 tarih ve 1782 sayılı yasa ile, emekliye ayrıldıkları tarih ile 3 Ekim 1971 tarihi arasındaki sürenin her üç yılı bir derece yükseltilmek suretiyle düzeltilmiştir. Yine bu yasa ile, 30 yıldan az hizmet süresi olanlara, borçlanarak bu süreyi 30 yıla tamamlama olanağı sağlanmıştır. Böylece, 42 sayılı yasa mağdurlarının emekli intibakları 1 inci derecenin 4 üncü kademesine çıkarılmış ve emekli aylıkları bu derece ve kademe üzerinden ödenmeye başlanmıştır.

42 sayılı yasa mağdurları için 1981 yılında 6 Kasım 1981 tarih ve 2551 sayılı bir yasa daha çıkarılmıştır. Bu yasa ile de, bu durumdaki askerî personele, ilk emekliye sevk edildiği tarihteki görev aylığı üzerinden borçlanmak, borçlanma bedeli emekli aylığından kesilmek suretiyle, emekli aylığı bağlanmasına esas hizmet süresini 40 yıla çıkarma hakkı verilmiştir. Bu yasa ile, mağdur personelin, orduda göreve devam eden emsallerinden geri kalmaması amaçlanmış ve yasanın ek geçici 3 üncü maddesiyle, emekli aylıklarının intibakında, göreve devam eden emsal rütbedeki personele uygulanan ek göstergelerin dikkate alınacağı vurgulanmıştır.

Ve nihayet T.C. Hükümeti, 6 Temmuz 1992 tarihinde TBMM Başkanlığına sunduğu bir yasa tasarısı ile 42 sayılı yasa mağdurlarının emekli aylıklarının, kıdemli albaylara uygulanan ek gösterge üzerinden düzeltilerek ödenmesini; bu işleme ilişkin borçlanma bedelinin emekli aylığından her ay % 10 kesilerek tahsil edilmesini öngörmektedir.

42 sayılı yasaya tabi askerî personelin uğradığı mağduriyetin giderilmesi için, T.C. hükümetleri ve TBMM'nin 30 yıl boyunca gösterdiği duyarlılığın, 12 Eylül 1980 sonrasında, hiçbir mahkeme kararına dayanılmadan ve kendilerine yargı yolu da kapatılarak resen emeklilik adı altında ordudan çıkarılan askerî personel için de gösterilmesi zorunludur. Bu, aynı zamanda, 12 Eylül hukukunun izlerini silme sözlerinin bir gereğidir.

2. Resen emekli personel ile bunlardan ölenlerin dul ve yetimlerinin bu yasanın sağlayacağı haklardan yararlanabilmeleri için, 6 (altı) aylık bir süre yeterlidir. Bu, aynı zamanda hak düşürücü bir süredir.

ADİYAMAN MİLLETVEKİLİ CELAL KÜRKOĞLU'NUN TEKLİFİ

Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa Bir Ek Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi

MADDE 1.— 27.7.1967 tarih ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa aşağıdaki ek geçici madde eklenmiştir.

EK GEÇİCİ MADDE 61. — 12 Eylül 1980 tarihinden sonra, haklarında kesinleşmiş bir mahkumiyet hükmü bulunmadığı halde, "tutum ve davranışlarıyla yasadışı görüşleri benimsediğinin anlaşıldığı" iddiasıyla, Subay Sicil Yönetmeliğinin 99/e ve 100 üncü, Astsubay Sicil Yönetmeliğinin 53/e ve 54 üncü maddelerine göre Türk Silahlı Kuvvetleri ile ilişkisi kesilerek, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Kanununun 50/c ve 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununun 39/e maddelerine göre resen emekliye sevk edilen personel hakkındaki resen emeklilik işlemleri, aşağıdaki esaslara göre ve bir defaya mahsus olmak üzere tüm sonuçlarıyla birlikte ortadan kaldırılmıştır.

Birinci fıkraya uyarınca;

a) Haklarında resen emeklilik işlemi kaldırılan personelin görevine son verildiği tarih ile bu kanunun sağladığı haklardan yararlanmak için idareye başvurulduğu tarih arasındaki süreye ilişkin tüm özlük hakları, yasal faiziyle birlikte kendilerine ödenir ve bu kişiler emsalleriyle aynı derece ve kademeyle yükseltilir.

Ancak, görevlerine son verildiği tarih ile bu kanunun yürürlüğe girdiği tarih arasında başka kamu veya özel kuruluşlarda çalışan yahut serbest meslek mensubu olanların elde ettikleri kazançları ödemelerden düşülür.

b) Bu durumdaki personelin uzun süre Türk Silahlı Kuvvetlerinden ayrı kalmış olmaları nedeniyle görevin gerektirdiği nitelikleri yitirmiş olabilecekleri gözönüne alınarak, ilgili kuvvet komutanlıkları ve Jandarma Genel Komutanlığına yapılacak inceleme sonunda, göreve devam edebilecekleri anlaşılanlar, tarafların karşılıklı rızası ile Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyaç duyduğu alanlarda istihdam edilebilirler.

c) Nitelik yönünden yeniden istihdamı mümkün olmayan personelden toptan ödeme yoluyla tasfiye edilmiş hizmetlerini ihya ettikten sonra emeklilik için yeterli hizmet süresine sahip olanlar, emsalleriyle aynı derece ve kademe üzerinden T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre emekliye sevk edilirler. Emeklilik için hizmet süresi yetersiz olanlar ise, istemde bulunmaları halinde, eksik kalan süre için borçlanarak yada idarenin göstereceği başka bir kamu görevinde çalışarak, emsalleriyle aynı tarihte emekliliğe hak kazanırlar. Bu durumdaki personel, emeklilik için eksik kalan sürede de emsallerinin sahip oldukları sosyal haklardan yararlandırılırlar.

Bu Kanunun getirdiği haklardan, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde başvuruda bulunan personel ile bunlardan ölenlerin dul ve yetimleri yararlanırlar.

MADDE 2. – Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. – Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Millî Savunma Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Millî Savunma Komisyonu

Esas No. : 2/623

25.6.1993

Karar No. : 57

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Adıyaman Milletvekili Celal Kürkoğlu'nun, Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa Bir Ek Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 24.6.1993 tarihli 12 nci Birleşiminde, Teklif sahibi ile Hükümeti temsilen Millî Savunma Bakanı Nevzat Ayaz ve Millî Savunma, İçişleri, Adalet ve Maliye ve Gümrük bakanlıkları temsilcilerinin de iştirakiyle incelenip görüşüldü.

Gerekeçde de belirtildiği üzere Teklifte; 12 Eylül 1980 tarihinden sonra, tutum ve davranışlarıyla yasa dışı görüşleri benimsediği gerekçe gösterilerek olumsuz sicil ve disiplinsizlik nedeniyle Türk Silahlı Kuvvetlerinden resen emekliye sevk edilen personel hakkındaki emeklilik işlemlerinin bir defaya mahsus olmak üzere ve tüm özlük hakları geri verilerek ortadan kaldırılması ve bunlardan göreve devam edebilecekleri anlaşılanların yeniden Silahlı Kuvvetlerde istihdam edilebilmesi, nitelikleri yönünden istihdamı mümkün olmayanlardan yeterli hizmet süresine sahip olanların emsallerine uygulanan derece ve kademe üzerinden, emeklilik için hizmet süresi yetersiz olanların ise borçlanarak veya idarenin göstereceği bir kamu görevinde çalıştırılarak emekliliğe hak kazandırılmaları öngörülmektedir.

Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

Yargı kararı olmaksızın sadece yasa dışı görüşler taşıdıkları endişesiyle 1 000 civarında subay, astsubay ve askerî öğrencinin gerek üçlü kararlarla gerekse Yüksek Askerî Şûra kararlarıyla görevlerinden uzaklaştırıldıkları, bunlardan 3'ü hariç diğerlerinin Sıkıyönetim mahkemelerinde açılan davalar sonucunda beraat ettikleri, dolayısıyla mağduriyetlerine neden olduğu ve rencide edildikleri,

1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununa göre görevlerine son verilmiş olan sivil personel görevlerine iade edildiği halde askerî personele bu hakkın tanınmamasının ayrıcalık teşkil ettiği ve hukuk anlayışıyla bağdaşmadığı,

Yargı yolunun bütün idarî işlemler için açık olması gerektiği ancak, Yüksek Askerî Şûra kararlarının yargı denetimi dışında tutulmasının bir Anayasa hükmü olduğu, dolayısıyla bu konunun Anayasada değişiklik yapılmadan kanunlaştırılmayacağı,

Yüksek Askerî Şûra kararları ile sadece, Ordu'da kalmaları kesin olarak sakıncalı görülen ve ıslahı mümkün olmayan personelin resen emekli edildiği, bu işlemlerin de bugüne kadar yılda 3-5 kişiyi geçmediği, dolayısıyla telaffuz edilen 1 000 rakamı içinde yargı yolu kapalı olarak ilişkileri kesilenlerin azınlıkta kaldığı, büyük çoğunluğun görevlerinden uzaklaştırılması kararlarının yargı denetimine tabi olduğu ve müracaatların yapıldığı,

Askerlik mesleğinin temelini disipline dayandığı, disiplinsizlik ve ahlâki durum nedeniyle görevden ayırma işlemlerinin geçmişte olduğu gibi bugün de uygulandığı ve bu işlemlerin yargı denetimine açık olduğu,

Hükümetçe hazırlanarak T.B.M.M. Başkanlığına sunulan "Güvenlik Soruşturması, Bazı Nedenlerle Görevlerine Son Verilen Kamu Personeli ile Kamu Görevine Alınmayanların Haklarının

Geri Verilmesine İlişkin Kanun Tasarısı”nda, konuyla ilgili düzenlemelere yer verilmiş olduğundan, Teklifin Tasarı ile birlikte değerlendirilmesinin uygun olacağı,

Gibi görüş ve düşünceler ileri sürülmüştür.

Tümü üzerinde yapılan görüşmelerden sonra; Hükümetçe hazırlanarak 19.4.1993 tarihinde T.B.M.M. Başkanlığına sunulan (1/537) esas numaralı “Güvenlik Soruşturması, Bazı Nedenlerle Görevlerine Son Verilen Kamu Personeli ile Kamu Görevine Alınmayanların Haklarının Geri Verilmesine İlişkin Kanun Tasarısı”nda, 12 Eylül 1980 tarihinden sonra 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununa göre işlerine son verilen kamu personeli ile ilgili düzenlemelere yer verilmiş bulunduğu ve söz konusu Tasarı kapsamı nedeniyle Adalet, İçişleri ve Plan ve Bütçe Komisyonlarına havale edilmiş olduğundan; farklı düzenlemelere meydan vermemek amacıyla, bu teklifin behsedilen Tasarı ile birlikte değerlendirilmek üzere, havalesi gereği Plan ve Bütçe Komisyonuna tevdi edilmesine karar verilmiştir.

Raporumuz, Plan ve Bütçe Komisyonuna sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili
<i>A. Baki Tuğ</i>	<i>Ural Kökli</i>
Ankara	Uşak
Sözcü	Üye
<i>Mustafa Kaçmaz</i>	<i>Hasan Basri Eler</i>
Van	Edirne
Üye	Üye
<i>Celal Kürkoğlu</i>	<i>Ethem Keleşçi</i>
Adıyaman	Afyon
Üye	Üye
<i>Yücel Seçkiner</i>	<i>Asım Kaleli</i>
Ankara	İçel
Üye	Üye
<i>Mukadder Başeğmez</i>	<i>Gurhan Çelebican</i>
İstanbul	İstanbul
Üye	Üye
<i>Tevfik Diker</i>	<i>Cevat Ayhan</i>
Manisa	Sakarya

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

10.11.1993

Esas No. : 1/537

Karar No. : 4

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Güvenlik Soruşturması, Bazı Nedenlerle Görevlerine Son Verilen Kamu Personeli ile Kamu Görevine Alınmayanların Haklarının Geri Verilmesine İlişkin Kanun Tasarısı Adalet Bakanı Seyfi Oktay'ın, Adalet, İçişleri, Maliye ve Gümrük bakanlıkları ile Devlet Personel Başkanlığı temsilcilerinin de katılmalarıyla Komisyonumuzca incelenip görüşülmüş, gerekçesi uygun görülerek maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

Tasarının 1 inci maddesine yapılan ilave ile görevinin niteliği dikkate alınarak ceza infaz kurumları ile tutukevlerinde çalışacak personel de Tasarı kapsamına dahil edilmiştir.

Tasarının 2, 3, 4, 5 ve geçici 1. inci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Tasarının geçici 2 nci maddesinin dördüncü fıkrasında süre sınırlaması amaçlanmamıştır. Fıkra yapılan değişiklikle 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununun 93 üncü maddesi ile konuya ilişkin Danıştay İçtihatları birleştirme kurul kararına uygunluk sağlanması düşüncesiyle beş yıllık süre esası getirilmiştir.

Tasarının geçici 3 üncü maddesinde geçici 2 nci maddeye atf yapıldığından mükerrer düzenlemeye sebebiyet verilmemesi amacıyla maddede yer alan "görevlerine son verildiği tarih ile görevle başladıkları veya göreve iade edildikleri süreye ait" ibaresi metinden çıkarılmıştır.

Tasarının geçici 4, geçici 5, geçici 6, geçici 7 ve geçici 8 inci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Tasarının geçici 9 uncu maddesinin birinci fıkrası ile bu Kanun hükümlerinin Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli asker ve sivil personel hakkında uygulanmayacağı hükme bağlanmıştır.

Maddenin ikinci fıkrası uyarınca diğer kamu kurum ve kuruluşlarında kişilerin göreve alınmaları halinde açıkta geçen sürelerle ilgili ödemelerin hangi görev unvanı veya rütbe esas alınarak ödeneceği konusunda açıklık bulunmadığından bu hususa açıklık getirmek üzere "özlük hakları bakımından" ibaresinden sonra "görevlerine son verildiği tarihteki unvan veya rütbe esas alınarak" ibaresi ilave edilmiştir.

Tasarının geçici 10, geçici 11 inci maddeleri ile yürürlüğe ilişkin 6 ve yürütmeye ilişkin 7 nci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz İçişleri Komisyonuna sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Başkan

Başkanvekili

Cemal Şahin

Ali Yalçın Ögütcan

Çorum

Adana

(Muhalefet şerhim eklidir)

Kâtip	Üye
<i>Ali Rıza Gönül</i>	<i>Cemalettin Gürbüz</i>
Aydın	Amasya
	(Muhalefet şerhim vardır)
Üye	Üye
<i>Baki Tuğ</i>	<i>Mehmet Özkaya</i>
Ankara	Gaziantep
Üye	Üye
<i>Cavit Kavak</i>	<i>Suha Tanık</i>
İstanbul	İzmir
	(Muhalefet şerhim eklidir)
Üye	Üye
<i>Hasan Afşar</i>	<i>H. Cavit Erdemir</i>
Konya	Kütahya
Üye	Üye
C. Sadık Keseroğlu	Fethullah Erbaş
Sinop	Van
(İmzada bulunamadı)	(İmzada bulunamadı)

MUHALEFET ŞERHİ

TBMM ADALET KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA

Komisyunun 10.11.1993 Çarşamba günü yapmış olduğu toplantıda görüşülen "Güvenlik Soruşturması Bazı Nedenlerle Görevlerine Son Verilen Kamu Personeli ile Kamu Görevine Alınmayanların Haklarının Geri Verilmesi" ile ilgili Kanun tasarısına tamamen muhalif olduğumu bilgilerinize arz eder. Saygılarımı sunarım.

Suha Tanık

İzmir

MUHALEFET ŞERHİ

Tasarıda, hak düşürücü süreye ilişkin olarak zaten yürürlük tarihinden itibaren bir yıllık süre başvuru koşulu getirilmektedir. Bu durumda yürürlük tarihinden önce hangi ölçüde göre belirlendiği bilinmeyen 1.1.1993 tarihinin yasadan yararlanmak için son başvuru tarihi olarak belirlenmesi öncelikle tasarının gerekçesi ile çelişmekte ve çoğunluğun bu yasadan yararlanmasını önlemektedir. Bunun yanı sıra hak düşürücü sürenin yürürlük tarihinden önceki bir tarih olarak belirlenmesi, yasanın genel amacına, yasa tekniğine ve anayasanın eşitlik ilkesine de aykırıdır.

Ayrıca, tasarının geçici 4 üncü maddesindeki (sicil durumu hariç) ibaresinin o dönemde sicillerin nesnel ölçüler içinde doldurulmayıp subjektif etkenlerle doldurulduğu göz önüne alınarak (yüz kırtarıcı suçlarla ilgili suçlar hariç) şeklinde düzenlenmemesi de hakkaniyete aykırıdır.

Cemalettin Gürbüz

Amasya

Cemal Şahin

Çorum

Adalet Komisyonu Başkanı

İçişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

İçişleri Komisyonu

Esas No. : 1/537

Karar No. : 3

1.12.1993

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Güvenlik soruşturması, Bazı Nedenlerle Görevlerine Son Verilen Kamu Personeli ile Kamu Görevine Alınmayanların Haklarının Geri Verilmesine İlişkin Kanun Tasarısı Komisyonumuzun 24.11.1993 tarihli toplantısında Adalet Bakanı Sayın Seyfi Oktay başkanlığında ilgili bakanlık temsilcilerinin de katıldığı toplantıda incelenip görüşülmüştür.

Komisyonumuz, gerekçesi doğrultusunda tasarımı olumlu bulmuş, tümtü üzerindeki görüşmeleri tamamladıktan sonra, maddelere geçilmesini ve Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin görüşmelere esas alınmasını kabul etmiştir.

Türk Silahlı Kuvvetlerinde görev yerlerinin çoğunluğu gizlilik dereceli olduğundan, askerî, emniyet ve istihbarat teşkilatlarında çalıştırılacak tüm personel hakkında güvenlik soruşturması yapılması uygun bulunmuş ve 1 inci madde, yapılan bu değişiklikle kabul edilmiştir.

Adalet Komisyonunun kabul ettiği, 2 nci, 3 üncü, 4 üncü ve 5 nci maddeler aynen kabul edilmiştir.

Yasadan yararlanacak olanların başvurularının 1.1.1993 tarihi itibariyle sınırlandırılması, yasanın amacı ile bağdaşmayacağından ve çoğunluğun bu yasadana yararlanmasını önleyeceğinden Geçici 1 inci maddede geçen “...1.1.1993.....” ibaresinin yerine “...bu kanunun yürürlüğü” ibaresi konulmuş ve madde yapılan bu değişiklikle kabul edilmiştir.

Geçici 2 nci maddede öngörülen başvurunun 1.1.1993 tarihi itibariyle sınırlandırılması hakkın kısıtlanması sonucunu doğurduğundan, maddede geçen “1.1.1993 ibaresi “.....bu kanunun yürürlüğü” şeklinde değiştirilmiş ve madde, yapılan bu değişiklikle kabul edilmiştir.

Adalet Komisyonunun kabul ettiği geçici 3 üncü madde aynen kabul edilmiştir.

Geçici 4 üncü maddede geçen “...(Sicil durumu hariç)” ibaresi, sicillerin o dönemde subjektif etkenlerle doldurulduğundan “...(Yüz kızartıcı suçlarla ilgili sicil durumu hariç)” şeklinde değiştirilmiş, aynı maddede geçen “1.1.1993” tarihleri ise “...bu kanunun yürürlüğü” ibareleri şeklinde değiştirilmiş ve ayrıca maddenin son fıkrasında geçen “Bunlardan re’sen ve istekleri üzerine emekli edilip de eski görevlerine” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya başka bir göreve” ibaresi eklenerek madde kabul edilmiştir.

Geçici 5 inci ve 6 ncı maddelerde geçen “...1.1.1993” tarihleri, çoğunluğun yasadana yararlanmasını sağlamak için “...bu Kanunun yürürlüğü” şeklinde değiştirilmiş ve geçici 5 inci ile 6 ncı maddeler, yapılan bu değişikliklerle kabul edilmiştir.

Geçici 7 nci, 8 inci, 9 uncu, 10 uncu, 11 inci maddeler ile yürürlüğe ilişkin 6 ncı ve yürütmeyle ilişkin 7 nci maddeler aynen kabul edilmiştir.

Tasarı 5682 Sayılı Pasaport Kanunu ile 1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanununda değişiklik öngöründüğünden, tasarının adı da kanun tekniği açısından yeniden düzenlenmiştir.

Raporumuz Plan ve Bütçe Komisyonuna sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Başkan
Ahmet Sezal Özbek
Kırklareli
Kâtip
Hasan Basri Eler
Edirne
İmzada bulunamadı

Üye
Hüsamettin Korkutata
Bingöl
İmzada bulunamadı

Üye
Hannan Özüberk
Gaziantep

Üye
Mustafa Yılmaz
Gaziantep

Üye
Ahmet Bilyeli
İçel
İmzada bulunamadı

Üye
Akın Gönen
Manisa
İmzada bulunamadı

Üye
Seyit Eyyüpoğlu
Şanlıurfa
İmzada bulunamadı

Başkanvekili
Mehmet Kerimoğlu
Ankara
Üye
Hasan Çakır
Antalya

Geçici İkinci Md. son fıkrası ile
ilgili esasa itiraz ediyorum.

Üye
Lütfü Esengün
Erzurum
İmzada bulunamadı

Üye
Mehmet Özkaya
Gaziantep

Üye
Mustafa Zeydan
Hakkâri

Üye
Ömer Şeker
Konya

Üye
Mehmet Çebi
Samsun

Üye
Güler İleri
Tokat

Üye
Muhtar Mahramlı
Tekirdağ

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No. : 1/537, 2/384, 2/623

Karar No. : 68

20.6.1994

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Adalet Bakanlığınca hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 19.4.1993 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça önhavaleleri gereği Adalet ve İçişleri Komisyonlarında görüşüldükten sonra Komisyonumuza havale edilen "Güvenlik Soruşturması, Bazı Nedenlerle Görevlerine Son Verilen Kamu Personeli ile Kamu Görevine Alınmayanların Haklarının Geri Verilmesine İlişkin Kanun Tasarısı", Adıyaman Milletvekili Celal Kürkoğlu'nun "Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa Bir Ek Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi" ile Hatay Milletvekili Ali Uyar ve 2 Arkadaşının "1402 Sayılı Kanun Gereğince Görevlerine Son Verilenlerin Görevlerine İadesi Hakkında Kanun Teklifi" birbiriyle ilgili olmaları nedeniyle içtüzüğün 36 ncı maddesi uyarınca birleştirilmesi suretiyle Komisyonumuzun 9.6.1994, 15.6.1994 ve 17.6.1994 tarihlerinde yaptığı 59, 61 ve 62 nci birleşimlerde Hükümeti temsilen önce Adalet Bakanı Seyfi Oktay'ın daha sonra Devlet Bakanı Mehmet Kahraman'ın Başkanlığında Adalet ve Maliye Bakanlıkları ile Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı temsilcilerinin de katılmalarıyla incelenip görüşülmüştür.

Bilindiği gibi; kamu kurum ve kuruluşlarında ulusal güvenlik ve kamu düzeni açısından, gizlilik dereceli sayılan yerlerde çalıştırılacak ve gizlilik dereceli bilgilere nüfuz edecek kamu personeli hakkındaki güvenlik soruşturmaları, Bakanlar Kurulunun 8.3.1990 tarih ve 90/245 sayılı Kararı ile yürürlüğe konulan güvenlik soruşturması yönetmeliği uyarınca yapılmaktadır. Ancak, söz konusu yönetmelik herhangi bir kanuna dayanılarak çıkarılmış değildir. Ayrıca mevcut Güvenlik Soruşturması Yönetmeliğinin gizlilik dereceli bilgiler üzerinde ve gizlilik dereceli yerlerde çalıştırılacakların yanında göreve alınacak veya yer değiştirecek diğer kamu personeli hakkında da güvenlik soruşturması yapılmasını öngörmesi, arzu edilen amacı aşan bir mahiyet taşımakta ve bu durum neticesinde büyük bir kesimin haksızlığa uğraması söz konusu olmaktadır.

Tasarı ile;

– Kamu personeli hakkında bir yönetmeliğe göre yapılmakta olan güvenlik soruşturmalarının belli usul ve esaslara bağlanması ve hedeflenen amaca uygun hale getirilmesinin,

– Sıkıyönetim Kanununda yapılan değişikliklerle ve Danıştay'ın Tevhidi İctihad Kararı ile mağduriyete uğramış bir kısım personelin durumu düzeltilmekle birlikte çeşitli nedenlerle durumu düzeltilemeyen personelin de mağduriyetinin giderilmesinin,

– Toplumsal barışı sağlamak ve kamu vicdanını rahatlattak amacıyla askerî yönetim tarafından hukukî dayanaktan yoksun bilgilerle görevlerine ve işlerine son verilen, görev veya işyerleri değiştirilen memurlar ile diğer kamu görevlilerinin yeniden göreve ve işlerine dönmelerinin sağlanmasının,

– Pasaport Kanununun 22 nci maddesindeki hüküm ile vatandaşların temel haklarından biri olan seyahat özgürlüğüne getirilen kısıtlamanın yürürlükten kaldırılmasının,

amaçlandığı anlaşılmaktadır.

Komisyonumuzda yapılan görüşmelerde;

– Yeterli bilgi ve belgeye dayanmadan subjektif ölçülere göre yapılan güvenlik soruşturmaları ni nedeniyle mağdur olanların elbetteki durumlarının düzeltilmesinde sayısız yararlar bulunduğu, ancak, bir haksızlığı önlerken başka haksızlıkların yaratılmamasının da o derecede önemli olduğu,

– Tasarının daha ayrıntılı bir biçimde incelenmesinde yarar bulunduğu,

– Yeni kadro ihdasının ülkemizin içinde bulunduğu koşullarda uygun olmayacağı, gerçekten ihtiyaç duyulan kadro adedinin ne kadar olduğu, yeni kadro ihdas edilmesi yerine, mevcut boş kadrolardan yararlanılmasının daha yerinde olacağı,

şeklindeki eleştirileri takiben, Hükümet adına yapılan tamamlayıcı açıklamalarda;

– Tasarının, vatandaşın güvenilir kişi olduğu ilkesinden hareket edilerek hazırlandığı,

– Tasarı ile, hiçbir yargı kararı olmaksızın ve haklarında soruşturma yapılmaksızın görevleri ne veya işlerine son verilerek mağdur edilen kişilerin mağduriyetlerinin giderilmesine çalışıldığı,

– Mağduriyetlerin sona erdirilmesi suretiyle kamu vicdanının rahatlatılacağı,

– Görevlerine iade edilecek olan kamu görevlileri için istenen kadroların gerektiğinde, Bakanlar Kurulu kararıyla kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis edilebileceği,

– Çalışma Bakanlığınca İLO Teşkilatına verilen bilgiler doğrultusunda 5 246 kişinin 1402 sayılı Kanun, 358 kişinin de güvenlik soruşturmaları nedeniyle olmak üzere toplam 5 604 kişinin görevlerine dönemedikleri ve Devletin bir anlamda geçmişteki hatasını telafi etmek durumunda bulunduğu,

ifade edilmiştir.

Tasarı ve tekliflerin geneli üzerindeki bu görüşmeleri takiben verilen bir önerenin kabulü ile tasarı ve tekliflerinin ayrıntılı bir şekilde incelenebilmesini ve gerekli düzenlemelerin yapılabilmesini teminen, konu bir Alt Komisyona havale edilmiş, alt komisyonda tasarı ve teklifler incelenmiş ve yapılan çalışmalar sonucunda hazırlanan raporda yer alan hususlar dikkate alınmak suretiyle 17.6.1994 tarihinde yapılan 62 nci birleşimde görüşmelere devam edilmiştir. Görüşmelerde, tasarı ve teklifler Komisyonumuzca da prensip olarak benimsenerek, İçişleri Komisyonu metni esas alınmak suretiyle maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

İçişleri Komisyonu Metninin;

– 1, 2 ve 3 üncü maddeleri; sadece güvenlik soruşturmasının yeterli olamayacağı, belgeye dayanması nedeniyle -Arşiv Araştırması yapılmasının daha sağlıklı sonuçlara ulaşmada etkili olacağı görüşüyle madde metnine “Arşiv Araştırması”nın ilave edilmesi, bilgi ve belgelerin, personel ve meslek gruplarının tespiti, birim ve kısımların tanımlarının yapılması, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının usul ve esasları ile bunu yapacak merciler ve üst kademe yöneticilerinin kimler olduğunun Bakanlar Kurulunca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenmesi hususlarını kapsayacak şekilde ve tek metin halinde 1 inci madde olarak yeniden düzenlenmesi suretiyle,

– 4 üncü maddesi, mahallî idarelerde çalışanlardan görevden uzaklaştırılmış olanların, yine mahallî idarelerde çalıştırılmalarını temin bakımından, diğer kamu kurum ve kuruluşlarında çalışma imkânı sağlayan ve 2 nci fıkrada yer alan “.....diğer kamu kurum ve kuruluşları ile...” ibaresinin metinden çıkarılması suretiyle ve 2 nci madde olarak,

– 5 inci maddesi ile, Pasaport Kanununda değişiklik yapılması öngörüldüğünden, sözü edilen değişikliğin ilgili kanununda yapılması gerektiği görüşünden hareketle madde metninden çıkarılması suretiyle,

– Geçici 1 inci maddesi, işçiliğe giriş sınavını kazandıkları halde güvenlik soruşturması sonucu sakıncalı bulunanların evvelce yapılan güvenlik soruşturmaları dikkate alınmaksızın sınavlara girebilme imkânını sağlayacak şekilde yeniden düzenlenmesi suretiyle,

– Geçici 2 nci maddesi, sıkıyönetim komutanlıklarınca bir daha kamu görevlerinde çalıştırılmamak üzere görevlerine son verilenlerin, emeklilik yaş haddi sınırı aşılmamış bulunması ve geriye dönük malî hiç bir yükümlülük getirilmemesi koşuluyla, eski görevlerine veya eşdeğer bir göreve iade edilmeleri imkânını sağlayacak şekilde yeniden düzenlenmesi suretiyle,

kabul edilmiştir.

Diğer taraftan,

– Geçici 3, 4 ve 5 inci maddeleri yeniden düzenlenen 2 nci madde hükümleri ile mükerrerlik arzettiği için metinden çıkarılmış,

– Geçici 6 ncı maddesi; “başvurma” ve “reddedilmiş olma” koşullarının mağdurlar arasında eşitsizlik yaratabileceği düşüncesiyle metinden çıkarılmak suretiyle madde yeniden düzenlenmiş ve metinden çıkarılan maddeler nedeniyle geçici 3 üncü madde olarak değiştirilmiş,

– Geçici 7 nci maddesi; güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına tabi olacaklar ile 1 inci madde kapsamı dışında kalanların, adli sicil kayıtları dışındaki kayıt ve fişlerinin ilgilinin başvurusu aranmaksızın dosyasından çıkarılacağına ilişkin bir hüküm Geçici 4 üncü madde olarak kabul edilmiş,

– Geçici 8 inci maddesi metinden çıkarılmış,

– Geçici 9 uncu maddesi; geçici 8 inci maddede yer alan emniyet mensupları ile Türk Silahlı Kuvvetleri personelinin durumunu kapsayacak şekilde yeniden düzenlenmiş ve geçici 5 inci madde olarak kabul edilmiş,

– Geçici 10 uncu maddede yer alan kadrolara gerek olmadığı, kamu kurum ve kuruluşlarında bulunan mevcut boş kadroların değerlendirilmesinin daha yararlı olacağı görüşünden hareketle yeni bir düzenleme metne geçici 6 ncı madde olarak eklenmiş,

– Geçici 11 inci madde, 1 inci fıkranın yeniden düzenlenmesi suretiyle ve geçici 7 nci madde olarak değiştirilmesi,

– Yürürlüğe ilişkin 6 ncı madde ile yürütmeye ilişkin 7 nci maddeler 3 üncü ve 4 üncü maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili
<i>İlyas Aktaş</i>	<i>Mehmet Dönen</i>
Samsun	Hatay
Sözcü	Kâtip
<i>Yılmaz Ovalı</i>	<i>Hayri Doğan</i>
Bursa	Antalya
Üye	Üye
<i>Veli Andaç Durak</i>	<i>Timurçin Savaş</i>
Adana	Adana
Üye	Üye
Gaffar Yakın	<i>Bilal Güngör</i>
Afyon	Ankara
İmzada Bulunmadı	

Üye
M. Nedim Budak
Ankara
İmzada bulunamadı
Üye
Melih Pabuçcuoğlu
Balıkesir
Üye
Edip Safder Gaydalı
Bitlis
İmzada bulunamadı
Üye
Necmi Hoşver
Bolu
İmzada bulunamadı
Üye
A. Adnan Türkoğlu
Çorum
Üye
Mehmet Gözlükaya
Denizli
İmzada bulunamadı
Üye
İsmail Köse
Erzurum
Üye
Mehmet Alp
Kars
Üye
Osman Develioğlu
Kayseri
İmzada bulunamadı
Üye
Alaettin Kurt
Kocaeli
İmzada bulunamadı
Üye
Mustafa Ünal
Konya
İmzada bulunamadı

Üye
Süleyman Hatinoğlu
Artvin
İmzada bulunamadı
Üye
Bahattin Şeker
Bilecik
Üye
Zeki Ergezen
Bitlis
Muhalefet şerhim eklidir.
Üye
Nevfel Şahin
Çanakkale
Üye
Muharrem Şemsek
Çorum
İmzada bulunamadı
Üye
İbrahim Yaşar Dedelek
Eskişehir
Üye
Z. Selçuk Maruflu
İstanbul
İmzada bulunamadı
Üye
Yahya Uslu
Manisa
İmzada bulunamadı
Üye
Abdullah Gül
Kayseri
Muhalefet şerhim eklidir.
Üye
Mehmet Ali Yavuz
Konya
Üye
Mustafa Yılmaz
Malatya
Bazı maddelerine karşıyım

Üye
Münir Doğan Ölmeztoprak
Malatya
Üye
Hasan Peker
Tekirdağ
İmzada bulunamadı

Üye
Doğan Baran
Niğde
Üye
Koray Aydın
Trabzon
İmzada bulunamadı

Üye
Vahdet Sinan Yerlikaya
Tunceli

KARŞI OY YAZISI

Güvenlik soruşturması, Bazı Nedenlerle Görevlerine Son Verilen Kamu Personeli ile Kamu Görevine Alınmayanların Haklarının Veri Verilmesine İlişkin Kanun Tasarısı daha önce Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmüş ve Alt Komisyona havale edilmiştir.

Oluşan Alt Komisyon 17.6.1994 tarihli raporu hazırlamıştır. Raporda benimsenen metin Bakanlar Kurulunca hazırlanan Tasarıya göre öz ve içerik yönünden büyük farklılıklar göstermektedir.

Alt Komisyon raporu ile tasarıda amaçlanan hedeften uzaklaşmış, yasadan yararlanacakların kapsamı iyice daraltılmıştır.

Tasarıda yeralan Res'en emekliler (Geçici Madde 5), Geçici 6 ncı maddede yeralan işçi ve memurlar kapsam dışına çıkarılmıştır.

Alt Komisyon raporu Geçici Madde 1 "Güvenlik Soruşturması sonucu işe başlatılmayan ve görevine son verilenlerin açılan sınavı kazanmaları halinde göreve veya işe başlayabilme" ilkesini getirmekte, Kazanılmış hakkı gözönünde tutmamaktadır.

Böylece 1402 sayılı SYNT yasasından ve güvenlik soruşturmasının yarattığı olumsuzluklardan kaynaklanan sıkıntıların bir bölümü korunmuş olmaktadır.

Yine Alt Komisyon raporunun Geçici 2 nci maddesi ile 1402 sayılı yasa uyarınca 12.9.1980 tarihinden başlayarak görevine ve işine son verilenlerin göreve ve işe dönmeleri kabul edilmekte ancak geçmişe yönelik aylık ve diğer özlük haklarının verilmemesi hükmü getirilmektedir.

Bu düzenleme ile Danıştay dava daireleri kurulunun içtihadı birleştirme kararı ile verilmiş bulunan haklar ortadan kaldırılmaktadır. Bu ise benzer durumda olanlardan bazılarının bu haklarını alamaması gibi bir sonuç doğuracaktır ve Anayasanın eşitlik ilkesine aykırıdır.

Belirtilen nedenlerle komisyonca kabul edilen metne karşıyım.

Mustafa Yılmaz
Malatya

MUHALEFET ŞERHİ

Kanun maddeleri üzerinde düzeltici mahiyetteki önergeleriniz kabul edilmediği için muhalifiz.

Zeki Ergezen
Bitlis

Abdullah Gül
Kayseri

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Güvenlik Soruşturması, Bazı Nedenlerle Görevlerine Son Verilen Kamu Personeli İle Kamu Görevine Alınmayanların Haklarının Geri Verilmesine İlişkin Kanun Tasarısı

MADDE 1. – Güvenlik Soruşturması; bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarında, yetkili olmayan kişilerin bilgi sahibi olmaları halinde Devlet güvenliğinin, ulusal varlığın ve bütünlüğün, iç ve dış menfaatlerin zarar görebileceği veya tehlikeye düşebileceği bilgi ve belgelerin bulunduğu gizlilik işlevli birimler ile askeri, emniyet ve istihbarat teşkilatlarında çalıştırılacak ve gizlilik dereceli bilgilere nüfuz edecek kamu.personeli hakkında yapılır.

MADDE 2. – 1 inci madde kapsamı dışında kalan görevlere yeni alınacak; yer, sınıf veya kurum değiştirecek; üst kademe yöneticiliklere atanacak veya bulunduğu yerde başka görev alacak olan kamu personeli hakkında güvenlik soruşturması yapılmaz.

MADDE 3. – Devletin güvenliğini, ulusal varlığını ve bütünlüğünü, iç ve dış menfaatlerinin zarar görebileceği veya tehlikeye düşebileceği bilgi ve belgeler ile gizlilik dereceli birim ve kısımların tanımlarının yapılması, güvenlik soruşturmasının usul ve esasları ile bunu yapacak merciler ve üst kademe yöneticilerinin kimler olduğu Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir.

MADDE 4. – 13.5.1971 tarih ve 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununun 2 nci maddesinin sekizinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Sıkıyönetim komutanlarının; bölgelerinde genel güvenlik, asayiş veya kamu düzeni açısından çalışmaları sakıncalı görülen veya hizmetleri yararlı olmayan kamu personelinin statülerine göre sıkıyönetim bölgesi dışına atanma veya sıkıyönetim bölgesi dışına atanmak üzere görevden uzaklaştırılma istemleri ilgili kurum ve organlarca derhal yerine getirilir.

Sıkıyönetim komutanlarının sekizinci fıkradaki nedenlerle mahalli idarelerde çalışanların görevden uzaklaştırılması istemleri, ilgili mahalli idare yetkililerince derhal yerine getirilir. Bu suretle görevden uzaklaştırılanlar sıkıyönetim bölgesi dışındaki diğer kamu kurum ve kuruluşları ile mahalli idarelerde görev ve iş bulmaları ve bu idarelerin ilgili görev ve işe almayı istemeleri halinde, mahalli idare yetkililerince görevden uzaklaştırma kararı derhal kaldırılır ve bunların atamaları öncelikle yapılır.

Görevden uzaklaştırılanların aylık ve ödemeleri hakkında ilgili olduğu mevzuat hükümleri uygulanır.”

MADDE 5. – 5682 sayılı Pasaport Kanununun 22 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Memleketten ayrılmalarında genel güvenlik bakımından mahzur bulunduğu İçişleri Bakanlığınca tespit edilenleri,” ifadesi yürürlükten kaldırılmıştır.

**ADALET KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN**

**Güvenlik Soruşturması, Bazı Nedenlerle
Görevlerine Son Verilen Kamu Personeli
ile Kamu Görevine Alınmayanların
Haklarının Geri Verilmesine İlişkin Kanun
Tasarısı**

MADDE 1. — Güvenlik soruşturması; ba-
kanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarında,
yetkili olmayan kişilerin bilgi sahibi olmaları
halinde Devlet güvenliğinin, ulusal varlığın ve
bütünlüğün, iç ve dış menfaatlerin zarar göre-
bileceği veya tehlikeye düşebileceği bilgi ve
belgelerin bulunduğu gizlilik işlevli birimler
ile askerî, emniyet ve istihbarat teşkilâtlarında
çalıştırılacak ve gizlilik dereceli bilgilere nüfuz
edecek kamu personeli ile ceza infaz kurumları
ve tutukevlerinde çalışacak personel hakkın-
da yapılır.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Tasarının 4 üncü maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Tasarının 5 inci maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

**İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN**

**Güvenlik Soruşturması, Bazı Nedenlerle
Görevlerine Son Verilen Kamu Personeli
ile Kamu Görevine Alınmayanların
Haklarının Geri Verilmesine ve Bazı
Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin
Kanun Tasarısı**

MADDE 1. — Güvenlik soruşturması; ba-
kanlık ile kamu kurum ve kuruluşlarında, yet-
kili olmayan kişilerin bilgi sahibi olmaları ha-
linde Devlet güvenliğinin, ulusal varlığın ve
bütünlüğün, iç ve dış menfaatlerin zarar göre-
bileceği veya tehlikeye düşebileceği bilgi ve
belgelerin bulunduğu gizlilik işlevli birimler
ile askerî, emniyet ve istihbarat teşkilâtlarında
çalıştırılacak kamu personeli ile ceza infaz ku-
rumları ve tutukevlerinde çalışacak personel
hakkında yapılır.

MADDE 2. — Adalet Komisyonunun ka-
bul ettiği metnin 2 nci maddesi Komisyonu-
muzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Adalet Komisyonunun ka-
bul ettiği metnin 3 üncü maddesi Komisyonu-
muzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Adalet Komisyonunun ka-
bul ettiği metnin 4 üncü maddesi Komisyonu-
muzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Adalet Komisyonunun ka-
bul ettiği metnin 5 inci maddesi Komisyonu-
muzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

GEÇİCİ MADDE 1. – 12.9.1980 tarihinden sonra bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarında açılan kamu görevine ve işçiliğe giriş sınavını kazanıp da haklarında yapılan güvenlik soruşturması sonucunda sakıncalı olduğunun bildirilmesi nedeniyle göreve ve işe alınmayanlar ile alındıktan sonra göreve ve işine son verilenlerden 1.1.1993 tarihine kadar göreve ve işe alınmaları için kurumlarına başvurup da göreve ve işe alınmamış olanlar ilgili mevzuatında veya toplu iş sözleşmelerinde öngörülen niteliklerin kaybedilmemiş olması koşuluyla bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde kurumlarına müracaat ettikleri takdirde, başvuru tarihinden itibaren en geç 60 gün içinde durumlarına göre; söz konusu görev ve işe alınır veya eski görevlerine veya eşdeğer bir göreve ve işlerine iade edilirler.

Bu suretle göreve ve işe alınanlarla göreve ve işine iade edilenlere geçmişe yönelik olarak aylık ve diğer özlük hakları verilmez ve açıkta geçen süreleri değerlendirilmez.

GEÇİCİ MADDE 2. – 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanunu ile ek ve değişikliklerine göre, 12.9.1980 tarihinden başlayarak sıkıyönetim komutanlıklarının istemleri üzerine bölgelerinde genel güvenlik, asayiş veya kamu düzeni açısından çalışmaları sakıncalı görülen veya hizmetlerinin yararlı olmaması nedeniyle bir daha kamu hizmetlerinde çalıştırılmamak üzere görevlerine son verilenler, ilk kez kamu görevine girdikleri tarihte bu görev için ilgili mevzuatında veya toplu iş sözleşmelerinde öngörülen nitelikleri yitirmemiş olmaları ve 1.1.1993 tarihine kadar kurumlarına başvurmuş olup da göreve ve işe alınmamış bulunmaları koşuluyla ve bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren bir yıl içinde müracaatları halinde, görevlerine son verildikleri tarihte almakta oldukları aylık derecesine eşit derecenin aynı kademesinden, ayrıldıkları tarihte buldukları yerdeki eski görevlerine veya eşdeğer bir göreve, başvurma tarihinden itibaren en geç 60 gün içinde iade edilirler.

Bunların görevlerine son verildiği tarih ile bu Kanun gereğince görevlerine veya eşdeğer göreve iade edildikleri tarih arasında açıkta geçirdikleri süreler, ilgili mevzuatına göre hizmetlerinde veya mesleklerinde geçmiş sayılarak değerlendirilir.

Bu şekilde değerlendirilen hizmet süreleri; emeklilik ve sigorta primlerinin kesenekleri kendilerince karşılıkları da kurumlarınca ödenmesi suretiyle emeklilik yönünden de değerlendirilir. Ancak, bu dönem içinde herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna bağlı olarak çalışılan süre varsa bu sürelerle ait kesenek ve karşılıklar ödenmez.

Bunlara açıkta geçirdikleri sürelerle ait aylık ve yan ödemeleri ile diğer özlük hakları ödenir, ancak, ödeme yapılan dönem içinde kamu ya da özel teşebbüsten elde etmiş oldukları gelirler, ödenecek miktardan düşülür.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

GEÇİCİ MADDE 1. — Tasarımın Geçici 1 inci Maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2. — 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanunu ile ek ve değişikliklerine göre, 12.9.1980 tarihinden başlayarak sıkıyönetim komutanlıklarının istemleri üzerine bölgelerinde genel güvenlik, asayiş veya kamu düzeni açısından çalışmalarını sakıncalı görülen veya hizmetlerinin yararlı olmaması nedeniyle bir daha kamu hizmetlerinde çalıştırılmamak üzere görevlerine son verilenler, ilk kez kamu görevine girdikleri tarihte bu görev için ilgili mevzuatında veya toplu iş sözleşmelerinde öngörülen nitelikleri yitirmemiş olmaları ve 1.1.1993 tarihine kadar kurumlarına başvurmuş olup da göreve ve işe alınmamış bulunmaları koşuluyla ve bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren bir yıl içinde müracaatları halinde, görevlerine son verildikleri tarihte almakta oldukları aylık derecesine eşit derecenin aynı kademesinden, ayrıldıkları tarihte buldukları yerdeki eski görevlerine veya eşdeğer bir göreve, başvurma tarihinden itibaren en geç 60 gün içinde iade edilirler.

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

GEÇİCİ MADDE 1. — 12.9.1980 tarihinden sonra bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarında açılan kamu görevine ve işçiliğe giriş sınavını kazanıp da haklarında yapılan güvenlik soruşturması sonucunda sakıncalı olduğunun bildirilmesi nedeniyle göreve ve işe alınmayanlar ile alındıktan sonra görevine ve işine son verilenlerden bu Kanunun yürürlüğü tarihine kadar göreve işe alınmaları için kurumlarına başvurup da göreve ve işe alınmamış olanlar ilgili mevzuatında veya toplu iş sözleşmelerinde öngörülen niteliklerin kaybedilmemiş olması koşuluyla bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde kurumlarına müracaat ettikleri takdirde, başvuru tarihinden itibaren en geç 60 gün içinde durumlarına göre; söz konusu görev ve işe alınır veya eski görevlerine veya eşdeğer bir göreve ve işlerine iade edilirler.

Bu suretle göreve ve işe alınanlarla göreve ve işine iade edilenlere geçmişe yönelik olarak aylık ve diğer özlük hakları verilmez ve açıkta geçen süreleri değerlendirilmez.

GEÇİCİ MADDE 2. — 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanunu ile ek ve değişikliklerine göre, 12.9.1980 tarihinden başlayarak sıkıyönetim komutanlıklarının istemleri üzerine bölgelerinde genel güvenlik, asayiş veya kamu düzeni açısından çalışmalarını sakıncalı görülen veya hizmetlerinin yararlı olmaması nedeniyle bir daha kamu hizmetlerinde çalıştırılmamak üzere görevlerine son verilenler, ilk kez kamu görevine girdikleri tarihte bu görev için ilgili mevzuatında veya toplu iş sözleşmelerinde öngörülen nitelikleri yitirmemiş olmaları ve bu Kanunun yürürlüğü tarihine kadar kurumlarına başvurmuş olup da göreve ve işe alınmamış bulunmaları koşuluyla ve bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren bir yıl içinde müracaatları halinde, görevlerine son verildikleri tarihte almakta oldukları aylık derecesine eşit derecenin aynı kademesinden, ayrıldıkları tarihte buldukları yerdeki eski görevlerine veya eşdeğer bir göreve, başvurma tarihinden itibaren en geç 60 gün içinde iade edilirler.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

GEÇİCİ MADDE 3. – 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanunu ile ek ve değişikliklerine göre, sıkıyönetim komutanlarının istemleri üzerine görevlerine veya işlerine son verilenlerden durumları sıkıyönetim komutanlıklarınca yeniden incelenerek kamu hizmetlerinde görevlendirilmeleri uygun görülen memurlar, diğer kamu görevlileri ve kamu hizmetlerinde görevli işçilerden görevlerine başlatılanlarla yargı kararlarına dayanılarak göreve iade edilenlere; görevlerine son verildiği tarih ile göreve başladıkları veya göreve iade edildikleri süreye ait ödenmemiş aylık ve yan ödemeleri ve özlük hakları ile değerlendirilmemiş olan sürelerin emeklilik yönünden değerlendirilmesi hususunda geçici 2 nci madde hükümleri uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 4. – 12.9.1980 tarihi ile ülke genelinde sıkıyönetim uygulamasının kalktığı tarih arasında geçen sürede, doğrudan idarenin tasarrufu ile veya 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanunu ile ek ve değişikliklerine göre sıkıyönetim komutanlarının istemleri üzerine, talepleri dışında kurumları ve sınıfları değiştirilenlerden (sicil durumu hariç) 1.1.1993 tarihine kadar kurumlarına başvurmuş olup da istemleri yerine getirilmemiş olanlar bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren bir

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Bunların görevlerine son verildiği tarih ile bu Kanun gereğince görevlerine veya eşdeğer göreve iade edildikleri tarih arasında açıkta geçirdikleri süreler, ilgili mevzuatına göre hizmetlerinde veya mesleklerinde geçmiş sayılarak değerlendirilir.

Bu şekilde değerlendirilen hizmet süreleri; emeklilik ve sigorta primlerinin kesenekleri kendilerince karşılıkları da kurumlarınca ödemesi suretiyle emeklilik yönünden de değerlendirilir. Ancak, bu dönem içinde herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna bağlı olarak çalışılan süre varsa bu sürelerle ait kesenek ve karşılıklar ödenmez.

Bunlara, göreve iade edildikleri tarihten geriye doğru beş yılı geçmemek üzere açıkta geçirdikleri sürelerle ait aylık ve yan ödemeleri ile diğer özlük hakları (fiilî çalışma karşılığı ödenen giyecek yardımı, yiyecek yardımı, tedavi gideri vb. ödemeler hariç) ödenir. Ancak ödeme yapılan dönem içinde kamu ya da özel teşebbüsten veya şahsî ticarî faaliyetinden elde etmiş oldukları gelirler, ödenecek miktardan düşülür.

GEÇİCİ MADDE 3. — 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanunu ile ek ve değişikliklerine göre, sıkıyönetim komutanlarının istemleri üzerine görevlerine veya işlerine son verilenlerden durumları sıkıyönetim komutanlıklarınca yeniden incelenerek kamu hizmetlerinde görevlendirilmeleri uygun görülen memurlar, diğer kamu görevlileri ve kamu hizmetlerinde görevli işçilerden görevlerine başlatılanlarla yargı kararlarına dayanılarak göreve iade edilenlere; ödenmemiş aylık ve yan ödemeleri ve özlük hakları ile değerlendirilmemiş olan sürelerin emeklilik yönünden değerlendirilmesi hususunda geçici 2 nci madde hükümleri uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 4. — Tasarının Geçici 4 üncü Maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Bunların görevlerine son verildiği tarih ile bu Kanun gereğince görevlerine veya eşdeğer göreve iade edildikleri tarih arasında açıkta geçirdikleri süreler, ilgili mevzuatına göre hizmetlerinde veya mesleklerinde geçmiş sayılarak değerlendirilir.

Bu şekilde değerlendirilen hizmet süreleri; emeklilik ve sigorta primlerinin kesenekleri kendilerince karşılıkları da kurumlarınca ödemesi suretiyle emeklilik yönünden de değerlendirilir. Ancak, bu dönem içinde herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna bağlı olarak çalışılan süre varsa bu sürelerle ait kesenek ve karşılıklar ödenmez.

Bunlara, göreve iade edildikleri tarihten geriye doğru beş yılı geçmemek üzere açıkta geçirdikleri sürelerle ait aylık ve yan ödemeleri ile diğer özlük hakları (fiilî çalışma karşılığı ödenen giyecek yardımı, yiyecek yardımı, tedavi gideri vb. ödemeler hariç) ödenir. Ancak ödeme yapılan dönem içinde kamu ya da özel teşebbüsten veya şahsî ticarî faaliyetinden elde etmiş oldukları gelirler, ödenecek miktardan düşülür.

GEÇİCİ MADDE 3. — Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin Geçici 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 4. — 12.9.1980 tarihi ile ülke genelinde sıkıyönetim uygulamasının kalktığı tarih arasında geçen sürede, doğrudan idarenin tasarrufu ile veya 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanunu ile ek ve değişikliklerine göre sıkıyönetim komutanlarının istemleri üzerine,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

yıl içinde başvurmaları halinde, eski görevlerine veya aynı yerdeki eşdeğer görevlere başvurma tarihinden başlayarak en geç 60 gün içinde döndürülürler.

Bunlardan, meslekleri dışında başka görevlere atananların bu görevlerde geçirdikleri süreler mesleklerinde geçmiş sayılır.

Yukarıdaki süreler içinde atandıkları yeni kurumlardan istifa veya emeklilik nedeniyle ayrılmış olanlar da 1.1.1993 tarihine kadar kurumlarına başvurmuş ve istemleri reddedilmiş olmaları koşuluyla ve emeklilik yaş haddini aşmamak kaydıyla yukarıdaki esaslara göre eski görevlerine veya aynı yerdeki eşdeğer görevlere döndürülürler.

Bu madde hükümlerine göre eski görevlerine veya eşdeğer görevlere iade edilenlerin, aylık ve yan ödemeleri ile diğer özlük hakları bakımından uğradıkları kayıplar, geçici 2 nci madde hükümleri gereğince giderilir.

Bunlardan re'sen ve istemleri üzerine emekli edilip de eski görevlerine dönenler emeklilikte geçen süre için keseneklerinin kendilerince, karşılıklarının da kurumlarınca ödenmesi koşuluyla yeniden T.C. Emekli Sandığı ile ilişkilendirilirler. Bunların emekli aylıklarıyla görevde olsalardı alacakları aylıklar ve yan ödemelerin toplamı arasındaki fark kurumlarınca ödenir.

GEÇİCİ MADDE 5. – 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanunu ile ek ve değişikliklerine göre, sıkıyönetim komutanlarının istemleri üzerine veya 13.11.1981 tarihli ve 2559 sayılı Kanunun ek geçici 2 nci maddesine göre re'sen emekli edilen memurlar, diğer kamu görevlileri ve kamu hizmetlerinde görevli işçiler 1.1.1993 tarihine kadar kurumlarına başvurmuş ve istemleri reddedilmiş olmaları koşuluyla ve bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren bir yıl içinde müracaat etmeleri halinde kamu hizmetlerine girmek için mevzuatta öngörülen nitelikleri taşımak ve emeklilik yaş haddini aşmamak koşuluyla, başvurma tarihinden itibaren en geç 60 gün içinde eski görevlerine veya eşdeğer bir göreve iade edilirler.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

talepleri dışında kurumları ve sınıfları değiştirilenlerden (yüz kısaltıcı suçlarla ilgili sicil durum hariç) bu Kanunun yürürlüğü tarihine kadar kurumlarına başvurmuş olup da istemleri yerine getirilmemiş olanlar bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren bir yıl içinde başvurmaları halinde, eski görevlerine veya aynı yerdeki eşdeğer görevlere, başvurma tarihinden başlayarak en geç 60 gün içinde döndürülürler.

Bunlardan, meslekleri dışında başka görevlere atanmaların bu görevlerde geçirdikleri süreler mesleklerinde geçmiş sayılır.

Yukarıdaki süreler içinde atandıkları yeni kurumlardan istifa veya emeklilik nedeniyle ayrılmış olanlar da bu Kanunun yürürlüğü tarihine kadar kurumlarına başvurmuş ve istemleri reddedilmiş olmaları koşuluyla ve emeklilik yaş haddini aşmamak kaydıyla yukarıdaki esaslara göre eski görevlerine veya aynı yerdeki eşdeğer görevlere döndürülürler.

Bu madde hükümlerine göre eski görevlerine veya eşdeğer görevlere iade edilenlerin, aylık ve yan ödemeleri ile diğer özlük hakları bakımından uğradıkları kayıplar, geçici 2 nci madde hükümleri gereğince gönderilir.

Bunlardan re'sen ve istemleri üzerine emekli edilip de eski görevlerine veya başka bir göreve dönenler emeklilikte geçen süre için keseneklerinin kendilerince, karşılıklarının da kurumlarınca ödenmesi koşuluyla yeniden T.C. Emekli Sandığı ile ilişkilendirilirler. Bunların emekli aylıklarıyla görevde olsalardı alacakları aylıklar ve yan ödemelerin toplamı arasındaki fark kurumlarınca ödenir.

GEÇİCİ MADDE 5. — Tasarının Geçici 5 inci Maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 5. — 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanunu ile ek ve değişikliklerine göre, sıkıyönetim komutanlarının istemleri üzerine veya 13.11.1981 tarihli ve 2559 sayılı Kanunun ek geçici 2 nci maddesine göre re'sen emekli edilen memurlar, diğer kamu görevlileri ve kamu hizmetlerinde görevli işçiler bu Kanunun yürürlüğü tarihine kadar kurumlarına başvurmuş ve istemleri reddedilmiş olmaları koşuluyla ve bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren bir yıl içinde müracaat etmeleri halinde kamu

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Birinci fıkraya göre eski görevlerine veya eşdeğer bir göreve iade edilenlerle bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren 1 yıl içinde göreve dönmek istemeyenlerin, re'sen emekliye ayrıldıkları tarih ile bu Kanunun yürürlük tarihi arasında geçen süreleri, keseneklerinin kendilerince, karşılıklarının da kurumlarınca ödenmesi koşuluyla emeklilik yönünden öğrenim durumuna göre mevzuatın öngördüğü dereceyi aşmamak kaydıyla eski derecelerinde değerlendirilir. Ancak, bunlara, değerlendirilen sürelerle ilişkin aylık ve ikramiye farkı ödenmez.

GEÇİCİ MADDE 6. – 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 23 üncü maddesi ile yürürlükten kaldırılan Türk Ceza Kanununun 140, 141, 142 ve 163 üncü maddeleri kapsamına giren fiillerden dolayı yargılanarak mahkum olmaları nedeniyle görevlerine son verilen memurlar ve diğer kamu görevlileri ile toplu iş sözleşmesi hükümlerine göre iş sözleşmeleri feshedilmiş olan işçiler 1.1.1993 tarihine kadar kurumlarına başvurmuş ve istemleri reddedilmiş olmak ve ilgili mevzuatında veya toplu iş sözleşmelerinde göreve ve işe alınma için öngörülen niteliklerin yitirilmemiş ve emeklilik yaş haddinin aşılmamış bulunması koşuluyla kurumlarına bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren 1 yıl içinde müracaatları halinde kurumlarınca başvurma tarihinden itibaren en geç 60 gün içinde eski görevine veya eşdeğer bir göreve alınırlar. Mahkum olsun veya olmasın bu fiilleri nedeniyle verilmiş olan disiplin cezaları bütün sonuçlarıyla birlikte kaldırılır. Ancak, bunlara açığa geçen sürelerine ilişkin herhangi bir ödeme yapılmaz ve bu süreler değerlendirilmez.

GEÇİCİ MADDE 7. – 1 inci madde kapsamı dışında kalanlar için yapılmış bulunan güvenlik soruşturması sonucunda sakıncalı olduğu bildirilenler ile sıkıyönetim komutanlıklarının istemleri üzerine bölgelerinde genel güvenlik, asayiş veya kamu düzeni açısından çalışmalarını sakıncalı görülen veya hizmetlerinin yararlı olmaması nedeniyle bir daha kamu hizmetlerinde çalıştırılmamak üzere görevine son verilenler hakkında yetkili mercilerce alınmış olan olumsuz içerikli bel-

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

hizmetlerine girmek için mevzuatta öngörülen nitelikleri taşımak ve emeklilik yaş haddini aşmamak koşuluyla, başvurma tarihinden itibaren en geç 60 gün içinde eski görevlerine veya eşdeğer bir göreve iade edilirler.

Birinci fıkraya göre eski görevlerine veya eşdeğer bir göreve iade edilenlerle bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren bir yıl içinde göreve dönmek istemeyenlerin, re'sen emekliye ayrıldıkları tarih ile bu Kanunun yürürlük tarihi arasında geçen süreleri, keseneklerinin kendilerince, karşılıklarının da kurumlarınca ödenmesi koşuluyla emeklilik yönünden öğrenim durumuna göre mevzuatın öngördüğü dereceyi aşmamak kaydıyla eski derecelerinde değerlendirilir. Ancak, bunlara, değerlendirilen sürelerle ilişkin aylık ve ikramiye farkı ödenmez.

GEÇİCİ MADDE 6. — Tasarının Geçici 6 ncı Maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 6. — 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 23 üncü maddesi ile yürürlükten kaldırılan Türk Ceza Kanununun 140, 141, 142 ve 163 üncü maddeleri kapsamına giren fiillerden dolayı yargılanarak mahkûm olmaları nedeniyle görevlerine son verilen memurlar ve diğer kamu görevlileri ile toplu iş sözleşmesi hükümlerine göre iş sözleşmeleri feshedilmiş olan işçiler bu Kanunun yürürlüğü tarihine kadar kurumlarına başvurmuş ve istemleri reddedilmiş olmak ve ilgili mevzuatında veya toplu iş sözleşmelerinde göreve ve işe alınma için öngörülen niteliklerin yitirilmemiş ve emeklilik yaş haddinin aşılmamış bulunması koşuluyla, kurumlarına bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren 1 yıl içinde müracaatları halinde kurumlarınca başvurma tarihinden itibaren en geç 60 gün içinde eski görevine veya eşdeğer bir göreve alınırlar. Mahkûm olsun veya olmasın bu fiilleri nedeniyle verilmiş olan disiplin cezaları bütün sonuçlarıyla birlikte kaldırılır. Ancak, bunlara açıkta geçen sürelerine ilişkin herhangi bir ödeme yapılmaz ve bu süreler değerlendirilmez.

GEÇİCİ MADDE 7. — Tasarının Geçici 7 nci Maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 7. — Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin Geçici 7 nci Maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

geler ile sakıncalı bulduklarına ilişkin kayıtlar ilgililerin başvurusu aranmaksızın hükümsüz kalır ve özlük dosyalarından çıkarılır. Bu konuda ilgili kamu kurum ve kuruluşlarında bulunan, mahkemelerce verilen cezalara ilişkin adli sicil kayıtları dışındaki kayıt ve fişler işlemde kaldırılarak yok edilir.

GEÇİCİ MADDE 8. – Emniyet mensupları, bu Kanunun geçici maddeleri hükümlerine göre; görevlerine son verildiği veya re'sen emekli edildikleri tarihteki rutbe, meslek derecesi ve görev unvanlarını aşmamak koşuluyla eski görevlerine veya eşdeğer bir göreve iade edilirler ve bu Kanunun geçici maddelerinin tanıdığı mali ve sosyal haklardan aynen yararlanırlar.

GEÇİCİ MADDE 9. – Bu Kanunun geçici maddeleri hükümleri Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli asker ve sivil personel hakkında uygulanmaz.

Ancak; 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununa göre 12.9.1980 tarihinden sonra görev ve işlerine son verilen Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli asker ve sivil personel ile emniyet mensuplarının bu görev ve işleri dışında diğer kamu kurum ve kuruluşlarında görev ve işe girmeleri halinde görevine veya işine son verildiği tarih ile göreve ve işe girdikleri tarih arasındaki sürelerle ilişkin emeklilik, aylık, yan ödeme ve özlük hakları bakımından geçici 2 nci madde hükümleri uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 10. – Bu Kanunun geçici maddelerinin uygulanması nedeniyle ortaya çıkan kadro ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla :

<u>Unvanı</u>	<u>Sınıfı</u>	<u>Derecesi</u>	<u>Adedi</u>
Memur	G.İ.H.	5	2 500
Memur	G.İ.H.	6	2 500
Memur	G.İ.H.	7	2 500
Memur	G.İ.H.	8	2 500
Memur	G.İ.H.	9	2 500
Memur	G.İ.H.	10	3 000
Memur	G.İ.H.	11	3 000
Memur	G.İ.H.	12	3 000
Memur	G.İ.H.	13	3 000
		Toplam	24 500

kadro kamu görevlileri için, 5 000 adet pozisyon da kamuda çalışan işçiler için ihdas edilmiştir.

Kamu görevlileri için alınan kadrolar gerektiğinde Bakanlar Kurulu kararıyla sınıf unvan ve derece değişikliği yapılmak suretiyle kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis edilir.

Kamuda çalışan işçilerin kadro ve pozisyonlarının tahsis ve tesbiti 190 sayılı Kanun hükmünde Karamame hükümlerine tabidir.

İhdas edilen bu kadro ve pozisyonlardan bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl içinde kullanılmayanlar iptal edilmiş sayılır.

Bu şekilde ihdas edilen kadroların kullanımında uyulacak esas ve usuller Bakanlar Kurulu kararı ile tespit edilir.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

GEÇİCİ MADDE 8. — Tasarının Geçici 8 inci Maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 9. — Bu Kanunun geçici maddeleri hükümleri Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli asker ve sivil personel hakkında uygulanmaz.

Ancak; 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununa göre 12.9.1980 tarihinden sonra görev ve işlerine son verilen Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli asker ve sivil personel ile emniyet mensuplarının bu görev ve işleri dışında diğer kamu kurum ve kuruluşlarında görev ve işe girmeleri halinde görevine veya işine son verildiği tarih ile göreve ve işe girdikleri tarih arasındaki sürelerle ilişkin emeklilik, aylık, yan ödeme ve özlük hakları bakımından görevlerine son verildiği tarihteki unvan veya rütbe esas alınarak geçici 2 nci madde hükümleri uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 10. — Tasarının Geçici 10 uncu Maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(İçişleri Komisyonunun Kabul ettiği Metin)

GEÇİCİ MADDE 8. — Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin Geçici 8 inci Maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 9. — Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin Geçici 9 uncu maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 10. — Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin Geçici 10 uncu Maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

GEÇİCİ MADDE 11. – 3 üncü maddede öngörülen yönetmelik, 6 ay içerisinde çıkarılır.

Yönetmelik hükümleri yürürlüğe girinceye kadar Bakanlar Kurulunun 8.3.1990 tarihli ve 1990/245 sayılı Kararıyla yürürlüğe konulan Güvenlik Soruşturması Yönetmeliğinin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

MADDE 6. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 7. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Süleyman Demirel

Başbakan

Devlet Bakanı ve Başb. Yrd.

Prof E. İnönü

Devlet Bakanı

Prof. T. Çiller

Devlet Bakanı

İ. Tez

Devlet Bakanı

Prof. T. Akyöl

Devlet Bakanı

O. Kilercioğlu

Devlet Bakanı

Ö. Barutçu

Devlet Bakanı

E. Şahin

Devlet Bakanı

M. Batallı

Millî Savunma Bakanı

N. Ayaz

Dışişleri Bakanı

H. Çetin

Millî Eğitim Bakanı

K. Toptan

Sağlık Bakanı

Y. Aktuna

Tarımve Köyşleri Bakanı

N. Cevheri

Sanayi ve Ticaret Bakanı

M. T. Köse

Kültür Bakanı

D. F. Sağlar

Orman Bakanı

V. Tanır

Devlet Bakanı

C. Çağlar

Devlet Bakanı

E. Ceyhan

Devlet Bakanı

A. Gönen

Devlet Bakanı

G. Ergenekon

Devlet Bakanı

M. Kahraman

Devlet Bakanı

M. A. Yılmaz

Devlet Bakanı

Ş. Ercan

Adalet Bakanı

M. S. Oktay

İçişleri Bakanı

İ. Sezgin

Maliye Bakanı

S. Oral

Bay. ve İskân Bakanı

Prof. O. Kumbaracıbaşı

Ulaştırma Bakanı

Y. Topçu

Çal. ve Sos. Güv. Bakanı

M. Moğultay

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı

E. Faralyalı

Turizm Bakanı

Prof. A. Ateş

Çevre Bakanı Y.

V. Tanır

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

GEÇİCİ MADDE 11. — Tasarının Geçici 11 inci Maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Tasarının 6 ncı Maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Tasarının 7 nci Maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(İçişleri Komisyonunun Kabul ettiği Metin)

GEÇİCİ MADDE 11. — Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin Geçici 11 inci Maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin 6 ncı Maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Adalet Komisyonunun kabul ettiği metnin 7 nci Maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN
Güvenlik Soruşturması, Bazı Nedenlerle Görevlerine Son Verilen Kamu Personeli ile
Kamu Görevine Alınmayanların Haklarının Geri Verilmesine ve Bazı Kanunlarda
Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı

MADDE 1. – Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması; kamu kurum ve kuruluşlarında, yetkili olmayan kişilerin bilgi sahibi olmaları halinde devlet güvenliğinin, ulusal varlığın ve bütünlüğün, iç ve dış menfaatlerin zarar görebileceği veya tehlikeye düşebileceği bilgi ve belgelerin bulunduğu gizlilik dereceli birimler ile askerî, emniyet ve istihbarat teşkilatlarında çalıştırılacak kamu personeli ve ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde çalışacak personel hakkında yapılır.

Devletin güvenliğini, ulusun varlığını ve bütünlüğünü iç ve dış menfaatlerinin zarar görebileceği veya tehlikeye düşebileceği bilgi ve belgeler ile gizlilik dereceli kamu personeli ile meslek gruplarının tespiti, birim ve kısımların tanımlarının yapılması, güvenlik soruşturmasının ve arşiv araştırmasının usul ve esasları ile bunu yapacak merciler ve üst kademe yöneticilerinin kimler olduğu Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe konulacak yönetmelik ile düzenlenir.

MADDE 2. – 13.5.1971 tarih ve 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununun 2 nci maddesinin sekizinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Sıkıyönetim komutanlarının; bölgelerinde genel güvenlik, asayiş ve kamu düzeni açısından çalışmalarını sakıncalı görülen veya hizmetleri yararlı olmayan kamu personelinin statülerine göre sıkıyönetim bölgesi dışına atanma veya sıkıyönetim bölgesi dışına atanmak üzere görevden uzaklaştırılma istemleri ilgili kurum ve organlarca derhal yerine getirilir.

Sıkıyönetim komutanlarının sekizinci fıkradaki nedenlerle mahallî idarelerde çalışanların görevden uzaklaştırılması istemleri, ilgili mahallî idare yetkililerince derhal yerine getirilir. Bu suretle görevden uzaklaştırılanlar sıkıyönetim bölgesi dışındaki mahallî idarelerde görev ve iş bulmaları ve bu idarelerin ilgiliyi görev ve işe almayı istemeleri halinde, mahallî idare yetkililerince görevden uzaklaştırma kararı derhal kaldırılır ve bunların atamaları öncelikle yapılır.

Görevden uzaklaştırılanların aylık ve ödemeleri hakkında ilgili olduğu mevzuat hükümleri uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 1. – 12.9.1980 tarihinden sonra bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarında açılan kamu görevine ve işçiliğe giriş sınavını kazanıp da haklarında yapılan güvenlik soruşturması sonucunda sakıncalı olduğunun bildirilmesi nedeniyle göreve ve işe alınmayanlar ile alındıktan sonra görevine ve işine son verilenler, ilgili mevzuatında veya toplu iş sözleşmelerinde öngörülen niteliklerin kaybedilmemiş olması koşuluyla yaş şartı aranmaksızın bu kanun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren kamu kurum ve kuruluşlarınca açılacak sınavlara, önceki güvenlik soruşturmaları dikkate alınmaksızın katılabilirler. Açılan sınavları kazanmaları sonucu göreve ve işe alanlara geçmişe yönelik olarak aylık ve diğer özlük hakları verilmez ve açıkta geçen süreleri değerlendirilmez. Bu konu ile ilgili olarak yargıya intikal etmiş olanlardan henüz haklarında yargı kararı kesinleşmemiş olanlar hakkında da bu kanun hükümleri uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 2. – 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanunu ile ek ve değişikliklerine göre 12.9.1980 tarihinden başlayarak sıkıyönetim komutanlıklarının istemleri üzerine bölgelerinde genel güvenlik, asayiş veya kamu düzeni açısından çalışmalarını sakıncalı görülen veya hizmetlerinin yararlı olmaması nedeniyle bir daha kamu hizmetlerinde çalıştırılmamak üzere görevlerine son verilenler, ilk kez kamu görevine girdikleri tarihte bu görev için ilgili mevzuatında veya toplu iş söz-

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

leşmelerinde öngörülen nitelikleri yitirmemiş olmaları ve bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren altı ay içinde müracaatları halinde yaş koşulu aranmaksızın ve emeklilik yaş haddinin aşılmaması bulunması koşuluyla, görevlerine son verildikleri tarihte almakta oldukları aylık derecesine eşit derecenin aynı kademesinden, ayrıldıkları tarihteki eski görevlerine veya eşdeğer bir göreve, başvurma tarihinden itibaren en geç 60 gün içinde iade edilirler. Bu suretle göreve ve işe alınanlarla iade edilenlere, geçmişe yönelik olarak aylık ve diğer özlük hakları verilmez ve açıkta geçen süreleri değerlendirilmez.

GEÇİCİ MADDE 3. – 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 23 üncü maddesi ile yürürlükten kaldırılan Türk Ceza Kanununun 140, 141, 142 ve 163 üncü maddeleri kapsamına giren fiillerden dolayı yargılanarak mahkûm olmaları nedeniyle görevlerine son verilen memurlar ve diğer kamu görevlileri ile toplu iş sözleşmesi hükümlerine göre iş sözleşmeleri feshedilmiş olan işçiler ilgili mevzuatında veya toplu iş sözleşmelerinde göreve ve işe alınma için öngörülen niteliklerin yitirilmemiş ve emeklilik yaş haddinin aşılmaması bulunması koşuluyla, kurumlarına bu kanunun yürürlük tarihinden itibaren altı ay içinde müracaatları halinde, görevlerine son verildikleri tarihte almakta oldukları aylık derecesine eşit derecenin aynı kademesinden başlatılmak üzere, ayrıldıkları tarihteki eski görevlerine veya eşdeğer bir göreve başvurma tarihinden itibaren en geç 60 gün içinde iade edilirler. Mahkûm olsun veya olmasın bu fiilleri nedeniyle verilmiş olan disiplin cezaları bütün sonuçlarıyla birlikte kaldırılır. Bu suretle göreve ve işe alınanlara geçmişe yönelik olarak aylık ve diğer özlük hakları verilmez ve açıkta geçen süreleri değerlendirilmez. Bu konu ile ilgili olarak yargıya intikal etmiş olanlardan henüz haklarındaki yargı kararı kesinleşmemiş olanlar hakkında da bu kanun hükümleri uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 4. – Bu Kanuna dayalı olarak çıkartılacak yönetmelik güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasına tabi olacaklar ile kanunun 1 inci maddesi kapsam dışında kalanların;

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılmış bulunan güvenlik soruşturması sonucunda ilgililerin dosyasına konulmuş olan ve mahkemelerce verilen cezalara ilişkin adli sicil kayıtları dışındaki kayıt ve fişler ilgilinin başvurusu aranmaksızın dosyadan çıkartılır.

GEÇİCİ MADDE 5. – Bu Kanunun geçici madde hükümleri Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli asker ve sivil personel ile emniyet hizmetleri sınıfında bulunan personel hakkında uygulanmaz. Ancak, belirtilen personelin kendi kurumları dışındaki kamu kurum ve kuruluşlarında bu kanunun yürürlüğünden itibaren altı ay içinde görev ve iş talep etmeleri halinde, bu talepleri bu Kanunun geçici 2 nci ve 3 üncü maddeleri kapsamı ile sınırlı olmak üzere Devlet Personel Başkanlığına değerlendirilir.

GEÇİCİ MADDE 6. – Bu Kanunun geçici maddelerinin uygulanması nedeniyle göreve veya işe başlatılması gereken personele ilişkin bilgilerin Devlet Personel Başkanlığına bildirilmesinden itibaren en geç kırkbeş gün içerisinde bu Başkanlığın teklifi üzerine ilgili personel kamu kurum ve kuruluşlarında durumlarına uygun boş kadro ve pozisyonlara atanırlar.

190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye tabi kuruluşlarda personelin durumuna uygun boş kadro bulunmaması halinde mevcut boş kadrolarda sınıf, unvan ve derece değişikliği yapmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Bu madde gereğince yapılacak kadro değişikliklerinde 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararname nin 9 uncu maddesinin son fıkrası hükmü uygulanmaz.

GEÇİCİ MADDE 7. – Bu Kanunun öngördüğü yönetmelik altı ay içerisinde çıkarılır.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Yönetmelik hükümleri yürürlüğe girinceye kadar Bakanlar Kurulunun 8.3.1990 tarihli ve 1990-245 sayılı kararıyla yürürlüğe konulan güvenlik soruşturması yönetmeliğinin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

MADDE 3. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

